DARBININKAS

LXXVI, Nr. 7
Vasario - February 15, 1991 | Penktadienis-Friday | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. | 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207 | 50 centų

Savaitės įvykiai

Sov. S-gos vidaus reikalų ministerijoj buvo įsteigtas specialus skyrius, kuris kartu su KGB turės kovoti prieš organizuotus kriminalistus, narkotikų prekybą ir korupciją. Tokie skyriai būsią įsteigti ir atskirose respublikose, nes pagal vidaus reikalų ministerį Boris Pugo respublikom turėti savo policiją yra neleistina ir net pavojinga.

Sov. S-gos komunistų partijos centro komiteto susirinkimas priėjo išvadą, kad sąjunga dėl respublikose nepriklausomybės siekimo yra atsidūrusi prie anarchijos ribos. Pareiškė ir apgailestavimą dėl 14 lietuvių žuvimo Vilniuj, bet atsakomybę už tai suvertė respublikos "prieškonstitucinių aktų veiklai".

Lietuvos prokuroras pradėjo kriminalinį Juozo Jarmalavičiaus ir kitų Maskvai paklusnios komunistų partijos narių tardymą dėl bandymo nuversti vyriausybę.

Maskva paskelbė, kad į Lietuvą atsiųstos papildomos kariuomenės dalys jau išvyko, bet respublikos pareigūnai pagerėjimo žymių dar nepastebi: pastatai tebėra užimti, keliuose veikia sovietų karių sargybos.

Vokietija parūpino JAV tankų pabūklam sviedinių, o Britanijos pajėgom — artilerijos sviedinių.

Pietų Afrikos prezidentas F. W. de Klerk numato pasiūlyti kongresui panaikinti pagrindinius įstatymus, kurie vėliau buvo panaudoti įvairiem aparteido politikos įstatymam priimti.

Prezidentas Gorbačiovas pažadėjo pasiųsti į Baltijos respublikas specialias komisijas įvairiem reikalam aptarti, bet jų uždavinių tiksliai nepaaiškino. Rūpestį kelia, kad jis respublikas vis dar tebevadina "socialistinėm".

Sov. S-gos Tautybių tarybos pirmininkas Rafik N. Nišanov pareiškė, kad pasitarimų metu turės būti užšaldyti respublikų priimtieji "prieškonstituciniai" įstatymai ir susilaikyta nuo naujų įstatymų priėmimo.

Maskvos ir kitų miestų gatves vasario 1 pradėjo saugoti bendri policijos ir karių patruliai, bet Lietuvos policija atsisakė kartu su kariais patruliuoti. Taip pat atsisakė Armėnijos, Gruzijos, Estijos ir Moldavijos policijos.

***NYT* Maskvos biuro šefas** Bill Keller, dažnai rašąs apie Lietuvą, vasario 2 paskelbė ilgą straipsnį apie Sov. S-gos atodrėkio pabaigą, pavaizduodamas įvykius nuo Gorbačiovo paskambinimo Sacharovui į Gorkio miestą iki Vytauto Landsbergio nesėkmingų bandymų pakalbėti telefonu su Gorbačiovu sausio 13.

Kauno muzikino teatro meno vadovu tapo G. Žilys, nurungęs antrąjį pretendentą V. Švedą. Dabar visi Lietuvos muzikiniai teatrai turi naujus meno vadovus.

Vokietija nutarė grąžinti buv. Rytų Vokietijoj nacių nusavintas nuosavybes jų buvusiem savininkam.

Amerikos biznierių įkarštis investuoti pinigus į įvairius Sov. S-gos projektus po įvykių Baltijos valstybėse gerokai atvėso, ir investavimai žymiai sumažėjo ar visai nutrūko.

90% LIETUVOS GYVENTOJŲ UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ

Kritusieji kruvinąjį sekmadienį pirmieji pasakė TAIP nepriklausomai Lietuvai

Dar mėnesiui nepraslinkus nuo kruvinojo sekmadienio Vilniuje, pasaulio spauda vėl paskyrė Lietuvai daug dėmesio savo pirmuosiuose puslapiuose. Šį kartą buvo rašoma apie vasario 9-ąją Lietuvoje įvykusią gyventojų apklausą, kai 90 procentų turinčių teisę balsuoti pasisakė už tai, kad jie nori nepriklausomos demokratinės Lietuvos respublikos.

Spauda ir TV savo pranešimuose šią apklausą vadino "referendumu" ir "plebiscitu", bet nepaaiškino, kodėl iš tikrųjų ji buvo dabar, daugumoje tardamos, kad tai buvo atsakymas į Gorbačiovo ruošiamą referendumą kovo 17-ąją. Tą dieną Sovietų Sąjungos gyventojai bus klausiami pasisakyti, ar mano, jog "Sąjunga turi būti lygių suverenių respublikų federacija, kurioje visų tautybių teisės ir laisvės bus pilnai apsaugotos".

Lietuva jau yra pareiškusi, kad jos gyventojai tokiame "referendume" nedalyvaus, o ši vasario 9-osios apklausa, nors Gorbačiovo paskelbta iš anksto "neturinčia legalaus pagrindo", buvo siejama su Lietuvos Respublikos naujoje Konstitucijoje siūlomu pirmuoju straipsniu, kuriame sakoma, kad "Lietuvos valstybė yra nepriklausoma demokratinė respublika".

New Yorko spauda, tiek angliškai, tiek tautinių mažumų kalbomis, kaip rusų ir lenkų, apie tą "referendumą" rašė, bet plačiausiai informavo *The New York Times*. Vasario 9 ir 10 dienomis talpino pirmajame puslapyje savo korespondentų reportažus ir nuotraukas iš Vilniaus.

Vienas rašinys buvo Serge Schemann, pavadintas "Maskvos šešėlis temdo Lietuvos nepriklausomybės balsavimą". Aprašęs bendras miesto nuotaikas ir vaizdus prie Parlamento rūmų, korespondentas pateikia ištraukų iš pasikalbėjimų ne tik su lietuviais, bet ir su rusais, kurie sakosi balsuosią "Taip", nes čia jau nuo senovės gyvenąs, nesą kokie atėjūnai. Čia pakartoja ir ministro Kosto Birulio žinią apie pašto ženklus, kuriuos prieš kiek laiko Maskva buvo sulaikiusi prie Lazdijų sienos ir konfiskavusi. Dabar tie Leipzige spausdintieji ženklai jau leidžiami naudoti.

Kitame reportaže Francis X. Clines rašė apie tai, kaip "Neklausydami Gorbačiovo, lietuviai balsuoja už nepriklausomybę". Korespondentas sako, kad vasario devintoji lietuviams buvusi nelyginant šventė, kai nušvitusiais veidais jie ėjo balsuoti. Abiejuose reportažuose korespondentai pabrėžia, kad Gorbačiovo tankų panaudojimas prieš beginklius žmones Vilniaus miesto gyventojus apjungęs bendrai kovai prieš Maskvą ir už Lietuvos nepriklausomybę. Tas pats Clines vasario 11 iš Vilniaus rašo: "Kai Lietuva nepaliaujamai žingsniuoja į nepriklausomybę, jos ginklu prieš Kremlių yra ne demonstratyvumas, bet flegmatiškumas". Jis cituoja ir prezidento Vytauto Landsbergio pasisakymą, kad apklausos rezultatai yra atkirtis į sovietų melus, o lietuvių tautai jie suteikia jėgos ir kantrybės, kurios bus reikalingos ateityje. Landsbergis tvirtino, kad yra aišku, jog balsuotojų tarpe buvo žymus skaičius ir tautinių mažumų — lenkų ir rusų.

Pranešimuose taip pat pabrėžta, jog, nepaisant, kad sovietai buvo paskelbę savo kariuomenės manevrus, incidentų nebuvę.

TV kanalai skelbė, jog apklausos metu Lietuvoje buvę daug užsienio žurnalistų ir politinių stebėtojų. New Yorko senatorius Alphonse D'Amato su JAV kongreso delegacija, jei ji bus Maskvos įleista, turi Lietuvoje lankytis dar šią savaitę. Ji taip pat lankysis Latvijoje ir Estijoje.

Aikštėje prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Prie vieno iš dviejų laikinų paminklėlių kritusiems prie televizijos bokšto. Nuotr. Henriko Gaičevskio

DĖL LIETUVOS FONDO ŠVEDIJOJE

(New York, 1991 vasario 5, LIC) Iškilus klausimui dėl Lietuvos fondo Švedijoje likimo, Aukščiausioji Taryba priėmė sekantį nutarimą: Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, žinodama, jog Švedijos politinių partijų iniciatyva atidarytoje Lietuvos Nepriklausomybės fondo sąskaitoje Nr. 5720-1600 yra susikaupusi įmokų-aukų suma, kuria disponuoja, kaip sakoma fondo steigiamajame atsišaukime, "Lietuvos tautos išrinktas parlamentas ir Vyriausybė", nutaria:

1. Sprendimus dėl šio fondo lėšų naudojimo daryti bendruose Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo ir Vyriausybės posėdžiuose.

2. Su šiais sprendimais susijusius pavedimus tvirtinti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio ir Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko G. Vagnoriaus parašais.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
Pirmininkas
V. Landsbergis
Vilnius, 1991 m. vasario 4 d.

Italijos komunistų partija savo konferencijoj nutarė pasivadinti Kairiąja demokratine partija, bet jos gen. sekretorius Achille Occhetto, per pirmus rinkimus nesurinkęs reikiamos balsų daugumos, visai atsisakė kandidatuotį į gen. sekretorius.

Izraelio ministerių kabinetas nutarė priimti į koaliciją kraštutinę dešiniąją Moledet partiją, kurios vadas ragina palestiniečius ištremti iš Izraelio okupuotų žemių.

Pietų Afrikoj prasidėjo Winnie Mandela teismo byla. Ji ir 7 kiti yra kaltinami pagrobę 4 jaunuolius, kurių vienas rastas negyvas.

Barikados aikštėje prie Parlamento rūmų. Ant vielų sukabinti įvairūs atsišaukimai, sovietiniai dokumentai, kaip šaukimo į kariuomenę lapeliai ir t.t. Nuotr. Henriko Gaičevskio

DĖL BALTŲ BENDRADARBIAVIMO

Lietuvos atstovas JAV Stasys Lozoraitis vasario 6 d. spaudai išsiuntinėjo pareiškimą, kuriame sakoma:

Baltų bendradarbiavimas yra naudingas, reikalingas ir brangus. Jo rėmuose kiekviena tauta apsprendžia savo valstybinius reikalus ir nustato savo politikos vykdymo būdus. Galime džiaugtis, kad Lietuva, Latvija ir Estija dideliu pasiryžimu siekia visiškos nepriklausomybės. Jos nori atstatyti savo suverenias valstybes nebūtinai eidamos tuo pačiu keliu. Tai yra normalu.

Šiomis dienomis pasklidę gandai, esą latviai ir estai nenorį tarptautinio *de jure* pripažinimo savo vyriausybėms, sujaudino mūsų visuomenę. Ir šiuo atveju mes neturime spręsti apie mūsų kaimynų politikos tikslingumą. Pirmoje vietoje turime rūpintis savo valstybės interesais, kurie reikalauja, kad Lietuvos vyriausybė būtų pripažinta. Šį nusistatymą aš šiandien pranešiu Valstybės sekretoriaus padėjėjui p. Seitz.

Ta pačia proga noriu pažymėti, kad Latvijos atstovas Washingtone yra man pareiškęs, kad jo nusistatymas pripažinimo reikalu yra toks pat, kaip ir Lietuvos konstitucinių organų. Estijos pažiūros, dėl susidariusios vidaus padėties, yra kiek skirtingos. Jos tačiau jokiu būdu neturi drumsti baltų tautų nuoširdaus bendradarbiavimo dvasios.

PABALTIJYS IR UKRAINA GAUS JAV HUMANITARINĖS PAGALBOS

Baltieji Rūmai paskelbė, kad prezidentas Bush davė leidimą tiesiogiai siųsti Amerikos humanitarinę pagalbą trim Pabaltijo respublikom ir Ukrainai. Tam reikalui esą paskirta $5 milijonai. Tasai pranešimas buvo padarytas vasario 6, keletą valandų prieš Gorbačiovo pasirodymą Maskvos TV programoje, kurioje jis 15 minučių įtikinėjo Sovietų Sąjungos žmones, kaip būtina išlaikyti imperijos vienigumą.

Bush administracijos pareigūnai aiškino, kad toji JAV pagalba bus siunčiama ne per Maskvą, nors su jos žinia ir pritarimu. Iš Amerikos uostų ji bus nukreipiama tiesiai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir Ukrainą. Pabaltijo respublikos gaus vaistų ir kai kurių medicinos reikmenų — nuo aspirino iki antibiotikų, nuo skalpelių iki chirurginių pirštinių.

Ukraina gaus medikamentų ir aparatūros gydyti Černoblio aukoms.

Siuntos jau beveik sukomplektuotos. Jų persiuntimu rūpinasi Tarptautinio Vystymo agentūros Europos ir Artimųjų Rytų administracija. Persiuntimo administravimui ir, jei reikės, pervežimui kaip tik ir bus panaudoti tie $5 milijonai, apie kuriuos kalbama Baltųjų Rūmų pranešime. Medikamentai ir medicinos reikmenys yra sudovanoti paskirų privačių bendrovių. "Project Hope", karitatyvinė organizacija, pasiryžusi sutelkti $10-ies milijonų vertės siuntų.

Spaudos ir TV komentatoriai pabrėžia, kad šio žygio Baltieji Rūmai ėmėsi, norėdami šiek tiek apmaldyti Amerikos pabaltiečius, kurie reikalauja, kad prezidentas Bush imtųsi žygių nubausti Gorbačiovą už jėgos panaudojimą prieš Pabaltijį.

Nors vaistų ir medicinos reikmenų iš Amerikos pabaltiečiai buvo prašę jau pernai, bet Amerika tada buvo susitarusi su Maskva ir jai pažadėjusi siųsti medikamentus kartu su kreditais, duodamais žemės ūkio produktais. Tik dabar, po kruvinųjų įvykių Vilniuje ir Rygoje, Amerika persigalvojo ir nusprendė leisti tą pagalbą ne Sovietų Sąjungai, bet tiesiog Pabaltijui. Tą Amerikos gestą spauda aiškina kaip pareiškimą nepasitenkinimo sovietine politika Pabaltijyje.

Iš spaudos komentarų atrodo, kad tai tik pirmasis Amerikos veiklos etapas, norint įsitikti Pabaltijo respublikų vadams ir opozicijai prieš Gorbačiovą visame pasaulyje. Tenka laukti tolimesnių žygių. Vienu tokių yra ir vasario 6-osios vakare prezidento Bush užuominos apie Pabaltijį, kai jis kalbėjo New Yorke ekonominio klubo vakarienėje. Ten prezidentas stipriau nei kada nors pareiškė savo susirūpinimą dėl santykių su Sovietų Sąjunga, tiek ryšium su įvykiais Pabaltijyje, tiek ir ryšium su Gorbačiovo grįžimu prie kietos linijos namie, ir dar ryšium su sunkumais, atsirandančiais nusiginklavimo sutarčių klausimu.

Kad ir pripažindamas, jog Gorbačiovas nuveikė daug Vokietijos sujungimo ir Rytų Europos laisvės klausimais, bet dėl Pabaltijo prez. Bush taip pasakė: "Mes privalome žiūrėti, kad jėga nebūtų toliau naudojama prieš tas Pabaltijo valstybes, ir kad ten būtų pasiektas taikingas tų klausimų sprendimas. Priešingu atveju, ne tik mūsų prekybos santykiai nukentės, kaip tai yra jau atsitikę kai kuriose Europos valstybėse, bet ir bendrai mūsų santykiuose atsirastų problemų"

VISUOTINEI GYVENTOJŲ APKLAUSAI LIETUVOJE OKUPANTAS TRUKDĖ ĮVAIRIOMIS PRIEMONĖMIS

(New York, 1991 vasario 5. LIC) Lietuvių Informacijos Centrą pasiekė Aukščiausiosios Tarybos pareiškimai dėl vasario 9 d. Lietuvos gyventojų visuotinės apklausos, kurią TSRS prezidentas Gorbačiovas pavadino nelegalia.

Šiandien paskelbtas Gorbačiovo įsakas tvirtino, kad "šia apklausa Lietuvos lyderiai bando sukelti paramą savo separatizmo tikslams".

Pirmininkas Vytautas Landsbergis, reaguodamas į Gorbachiovo įsaką, pareiškė: "TSRS prezidento įsakas dėl Lietuvos gyventojų visuotinės apklausos atspindi seną TSR Sąjungos tradiciją, pagal kurią teisė ir valdžia kyla ne iš liaudies valios, kai ji pareiškiama laisvu balsavimu, o nustatoma autokratiškai savavališkais valdovo įsakais. Lietuvos Respublika atkūrė demokratiją ir remiasi laisvais piliečių valios pareiškimais rinkimų,plebiscitų ar kita forma. Lietuvos Respublika vadovaujasi įstatymais tiek šioje, tiek kitose srityse, o TSRS prezidento įsaką vertinam kaip neleistiną politinį kišimąsi į suverenios Lietuvos valstybės reikalus."

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PAREIŠKIMAS

Kviesdama Lietuvos Respublikos piliečius pritarti konstituciniam ir politiniam teiginiui, kad Lietuva turi būti **nepriklausoma demokratinė respublika,** Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba pabrėžia didelę svarbą, kurią turi Lietuvos Respublikos piliečių nuomonės apklausa — jų valios paliudijimas.

Aukščiausioji Taryba paaiškina, kad pritarimas aukščiau minėtai formuluotei suprantamas taip:

Pilietis, pritariantis šiam teiginiui, sutinka su tuo, kad Lietuva turi būti nepriklausoma valstybė, o jos forma — demokratinė respublika. Konstitucijos nustatytais būdais joje išrenkama daugumos valdžia ir pati valdžia apribojama konstitucinėmis asmens ir mažumų teisių garantijomis.

Taip konstitucija gina demokratiją. Šios demokratijos pagrindas yra tas, kad visi žmonės gimsta, turėdami svarbiausias teises, kurių niekas negali ginčyti: teisę gyventi, būti laisvam ir siekti laimės. Valstybės šių teisių nesukuria. Priešingai, žmonės sukuria valstybes šioms teisėms apsaugoti.

Šitaip suprasdami demokratiją, Lietuvos žmonės priims ir naują Lietuvos Konstituciją, kurioje ne kas kitas, o jie patys duos nurodymus savo valstybei, apibrėždami jos įgaliojimų ribas, bei nustatys įstatymų leidžiamosios, vykdomosios ir teismo valdžios santykius. Savo veikloje, visos jos remsis Lietuvos Respublikos Konstitucija.

Demokratijos kūrimo ir puoselėjimo principai per daugelį amžių susiformavo Vakarų demokratinėse valstybėse. Jie siekia senovės graikų, romėnų, krikščioniškąsias bei kitas Vakarų civilizacijas, taip pat Lietuvos valstybės tradiciją. Nutarę kurti konstitucinę demokratiją, Lietuvos žmonės dar kartą patvirtins savo ryžtą grįžti į civilizuotų šalių bendriją. Lietuvos Konstitucija bus dokumentas, kuriuo Lietuvos žmonės susitars tarpusavyje ir padės laisvės, teisingumo bei gerovės pamatus šiuolaikinei demokratinei nepriklausomai valstybei.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
Pirmininkas *V. Landsbergis*

Vilnius, 1991 m. vasario 4 d
-o-

KREIPIMASIS Į LIETUVOS ŽMONES

Sausio tryliktosios, kruvinojo sekmadienio, aukos jau pasakė TAIP nepriklausomai Lietuvai.

Ar galime mes, gyvieji, vasario 9-ąją nepatvirtinti tokio sprendimo?

Mūsų nepriklausomybės priešininkai ragina nedalyvauti apklausoje. Atminkime — jie aiškins, jog visi neatėjusieji balsuoti yra prieš Lietuvos nepriklausomybę,

Artėjant XXI amžiui, mes tvirtai siekiame kurti Lietuvos valstybę, kaip demokratinę respubliką, kurioje valdžios galia kyla iš Lietuvos žmonių valios, o ją įgyvendinti turi teisę tik laisvai tautos išrinkti atstovai. Ir niekas kitas neturi teisės šios valdžios pasisavinti!

Tebūnie vasario 9-oji visų Lietuvos žmonių — lietuvių, lenkų, rusų ir kitų tautybių — valios pareiškimas, ypatingos svarbos aktas sau, Lietuvai ir pasauliui.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
Pirmininkas
V. Landsbergis

(New York, 1991 vasario 7. LIC) Pateikiame šiandien priimtus ir gautus Aukščiausiosios tarybos nutarimus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PIRMININKO IR MINISTRO PIRMININKO PAREIŠKIMAS

Artėjant visuotinei Lietuvos gyventojų apklausai — plebiscitui, konstatuojame neleistiną TSRS karinių jėgų kišimąsi. Iš karinių malūnsparnių metomi lapeliai, kuriais nežinomas "piliečių komitetas" agituoja nedalyvauti plebiscite, nors dislokuota Lietuvos teritorijoje TSRS kariuomenė neturi teisės talkinti tokiems anonimų veiksmams.

Ligi šiol neatšauktas TSRS karinis patruliavimas Lietuvos miestuose ir keliuose; nuo vasario 10 d., kai bus skaičiuojami balsai, yra paskelbti kariniai manevrai; šie ir kiti kariškių veiksmai daro neleistiną spaudimą, bauginantį poveikį piliečiams.

Didelė kliūtis informacijai yra ir tebesitęsiantis Televizijos ir radijo bei Spaudos rūmų užgrobimas, dėl ko visa kaltė šiuo metu tenka TSRS vidaus reikalų ministerijos kariuomenei. Be to, šis užgrobimas naudojamas dezinformacijai, bauginančiai agitacijai prieš laisvą piliečių valios išreiškimą.

Tokia pačia neleistina kišimosi veikla užsiima televizijos ir radijo stotys Lietuvoje dislokuotuose TSRS kariniuose daliniuose. Visu tuo siekiama daryti neigiamą poveikį plebiscito rezultatams.

Protestuodami prieš tokius TSRS ginkluotųjų pajėgų veiksmus, atkreipiame Lietuvos Respubliks Generalinės Prokuratūros, taip pat tarptautinių teisinių organizacijų dėmesį į nurodytas veikas ir siūlome duoti joms atitinkamą teisinį įvertinimą.

Lietuvos Respublikos
Aukščiausiosios Tarybos
Pirmininkas
V. Landsbergis

Lietuvos Respublikos
Ministras Pirmininkas
G. Vagnorius
(LIC)

Savaitės įvykiai

John Budris vasario 2 laiške *NYT* redakcijai įrodinėja, kad Islandija, pasiūlydama užmegzti diplomatinius santykius su Lietuva, sugėdino Vakarų valstybes savo morališkumu.

Irano prezidentas Hashemi Rafsanjani pasisiūlė tarpininkauti JAV ir Irako karui užbaigti, bet JAV šį tarpininkavimą sutiko šaltai.

Sov. S-gos vidaus reikalų ministeris Boris Pugo buvo pakeltas į generolo pulkininko laipsnį ir jo teisės buvo praplėstos.

Europos Bendrosios rinkos valstybės ~~numato nuimti~~ Pietų Afrikai taikytas ūkines sankcijas, kai tik aparteido politiką panaikinantieji įstatymai bus pateikti parlamentui svarstyti.

JAV paragino savo piliečius išvykti iš Jordano.

Čekoslovakija ir Bulgarija pagrasino nedalyvauti Varšuvos pakto manevruose, jei iki mėnesio pabaigos nebus sukviestas jame dalyvaujančių valstybių posėdis pakto likimui apsvarstyti.

Lenkijos ir Sov. S-gos pasitarimai dėl sovietų kariuomenės atitraukimo iš Lenkijos yra atsidūrę mirties taške.

Manoma, kad Irakas dalį savo kovos lėktuvų yra išskraidinęs ir į Sudaną.

Iranas yra numatęs pradėti gaminti ilgų ardomosios jėgos ir didelių nuotolių raketas.

JAV, kariaudamos prieš Iraką, pradėjo naudotis Britanijos ir Ispanijos karo aviacijos bazėm.

Vokietija suteikė Izraeliui karinės paramos už 670 mil. dol. dujokaukėm, priešdujiniais autovežimiais ir kt.

Pakistaną nusiaubė žemės drebėjimas, pareikalavęs per 300 žmonių aukų.

VIS DAR NEDAUG VILČIŲ TEIKIA TSRS LAIKYSENA BENDRŲ DERYBŲ KLAUSIME

LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮGALIOTOSIOS VALSTYBINĖS DELEGACIJOS TARPVALSTYBINĖMS DERYBOMS SU TSR SĄJUNGA PAREIŠKIMAS

(LIC)

Lietuvos Respublikos Valstybinė delegacija tarpvalstybinėms deryboms su TSR Sąjunga, savo posėdyje apsvarsčiusi derybų su Tarybų Sąjunga klausimus, reiškia apgailestavimą, kad 1990 m. pabaigoje TSRS įgaliotoji delegacija faktiškai nutraukė konsultacijas tiek valstybinių delegacijų, tiek bendrų darbo grupių lygmeniu.

Lietuvos Respublikos daugkartiniai raginimai pereiti į tarpvalstybines derybas dėl Lietuvos Respublikos ir Tarybų Sąjungos santykių sureguliavimo, deja, nesusilaukė ne tik pritarimo, bet ir atsakymo. Neatsakyta ir į Lietuvos Respublikos delegacijos vadovo 1991 m. sausio 7 d. telegramą TSRS prezidentui M. Gorbačiovui derybų klausimu.

Priešingai, šių metų sausio 11 - 13 dienomis TSRS kariuomenės ir TSRS vidaus kariuomenės įvykdytas susidorojimas su taikiais Lietuvos gyventojais ir svarbių valstybinių objektų užgrobimas sukūrė itin komplikuotas, trukdančias deryboms išankstines sąlygas. Šių metų vasario 1 d. TSRS prezidento įsakas apie papildomos delegacijos "klausimų svarstymui" reiškia dar daugiau neaiškumų.

Lietuvos Respublikos delegacija reiškia susirūpinimą, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė ligi šiol neduoda nurodymo savo karinei vadovybei nedelsiant grąžinti užgrobtus pastatus Lietuvos Respublikai, nutraukti neteisėtą kariškių patruliavimą Lietuvos miestuose ir keliuose ir išvesti represinius TSRS desantinius bei TSRS vidaus kariuomenės dalinius iš Lietuvos Respublikos teritorijos.

Lietuvos Respublikos delegacija tikisi, kad iš Tarybų Sąjungos pusės bus parodyta gera valia pašalinti minėtas kliūtis ir grįžti prie derybų stalo. Lietuvos delegacija bus pasirengusi jas tęsti.

Delegacijos vadovas
V. Landsbergis

Vilnius 1991 m. vasario 7 d.

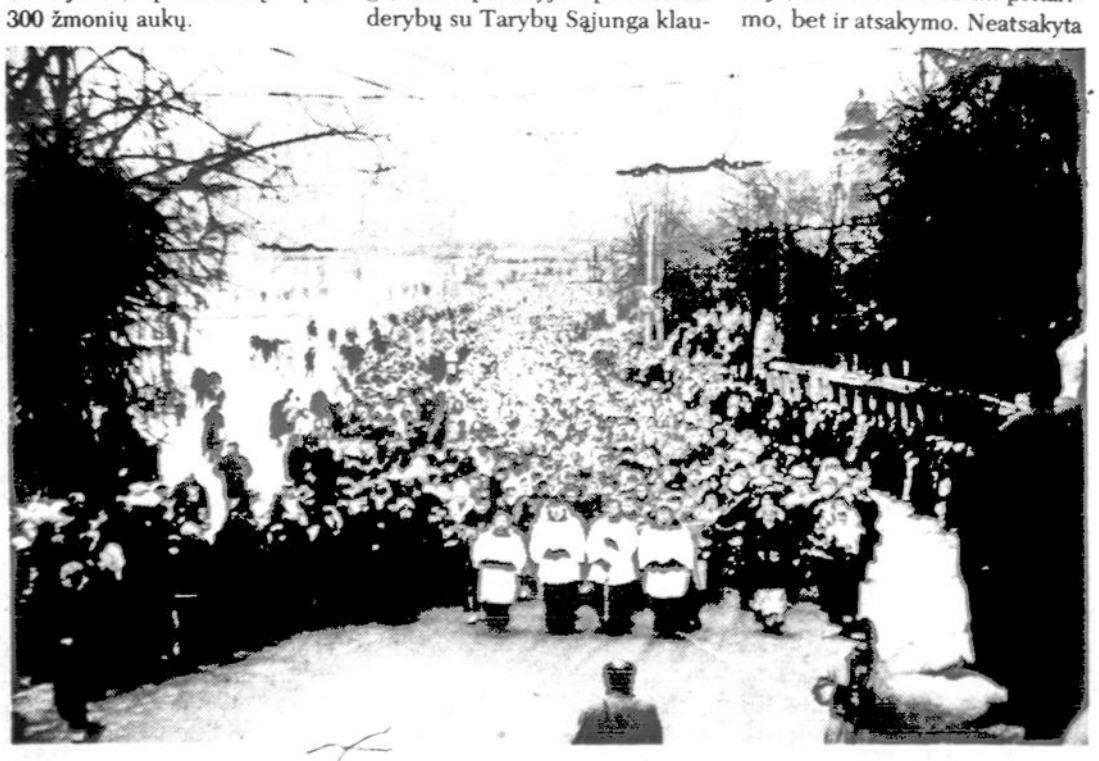

Nužudytųjų laidotuvių eisena Vilniuje sausio 16. Nuotr. Vaidoto Patecko

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oraș šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duedami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priejnama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carone, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 201 753 - 5636.

Remkime
TAUTOS FONDĄ
ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:
Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fąsolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE
KVIEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N.Y. 11207

Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Vasario 16-osios šviesa

Didžiąją mūsų tautos šventę, Vasario šešioliktą, šiemet pasitinkame su naujais rūpesčiais ir naujose aplinkybėse. Įtampa didėja ir darosi dramatiška. Bet Vasario šešiolikta lietuvių tautai yra kaip saulė. Ji prasimuša ir pro tamsiausius debesis ir apšviečia laukus, prikeldama naujai gyvybei.

Drama prasidėjo su Lietuvos okupacija 1940 m. Komunistinis režimas tikėjosi pakeisti tautą, išauklėti naujus žmones, kurie bus ištikimi komunistinės ideologijos skleidėjai. Bet ši komunistinė ideologija buvo nešama ne meilės principu, bet prievarta ir smurtu. Savo įsitvirtinimą ir idėjos skleidimą ji rėmė žiauriausiais trėmimais, šaudymais. Komunistinė diktatūra išaugino pataikūnų kadrus, kurie gerai gyveno, sugebėdami liaudį prievartauti. Tie kadrai ir dabar nenurimsta — ilgisi specialių krautuvių, gražių butų, automobilių, tarnų.

Tam išrinktam ir ištikimam komunistų būriui nerūpėjo Lietuva ir kitos tautos. Jie norėjo suniveliuoti visus į bespalvę, bevardę bendruomenę. Lietuvos vardo jau nebebuvo. Mokyklose mokė: prie Baltijos jūros gyvena sovietinės tautos; bet kas jos, jau nesuminėdavo.

Bet štai Vasario 16-tos šviesa prasimušė pro tuos teroro debesis. Tauta teisėtu būdu per savo naują vyriausybę išdrįso paskelbti kovo 11 aktą, kad atstato nepriklausomą Lietuvos respubliką.

Visur vyksta demokratinis apsisprendimas už tautų laisvę. Neatsiliko ir Lietuva. Ji net tapo pavyzdžiu kitoms tautoms, kaip reikia veržtis į laisvę. Lietuva išgarsėjo pasaulyje kaip dar niekada. Nėra tos dienos, kad jos vardo neminėtų visa "media" — spauda, radijas, televizija. Ją remia visi. Ir tai labai daug laimėta Lietuvos naudai.

Sovietai nenori paleisti Lietuvos iš savo meškos glėbio. Jie daro visa, kad pratęstų vergiją ir okupaciją. Panaudojo net karinę jėgą, žudė žmones sausio 13-tą, aną kruviną sekmadienį. Gi vasario 6 Gorbačiovas sovietiniame parlamente Maskvoje diktatoriškai pareiškė, kad jis darysiąs visa Sovietų Sąjungą išsaugoti tokią, kokia dabar yra. Taigi, išvada aiški: vėl bus naujos represijos, reikės prievarta likviduoti Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą, nes kitaip Lietuvos neišlaikys Sąjungoje.

Įvykiai dramatizuojasi. Tą pačią vasario 6 Jungtinių Amerikos Valstijų sekretorius Baker kongrese rūsčiai paskaitė iš rašto, kad santykiai su Sovietų Sąjunga blogėja, kad Busho ir Gorbačiovo numatyto susitikimo nebus. Toliau priminė, kad demokratinis Pabaltijo kraštų laisvėjimo procesas turi būti tęsiamas.

Amerika iš savo pusės jau sustabdo vaistų siuntimą į Sov. Sąją. Jie bus siunčiami į Pabaltijo kraštus, daugiausia jų gaus Lietuva.

Sunku buvo ir anais 1918 metais. Ir tada didžiosios valstybės nenorėjo Lietuvos nepriklausomybės. Lietuva buvo nežinomas kraštas, nemokytas, bet — iškopė į nepriklausomybę.

Dabar aplinkybės pasikeitusios. Lietuva yra mokyta, vieninga ir labai pasaulyje išgarsinta. Visi nori, kad ji būtų nepriklausoma. Tik maža grupelė, Maskvos tarnai ir pakalikai, buvę žiaurūs lietuvių tautos engėjai tos nepriklausomybės nenori.

Bet Vasario 16-tos šviesa ir dabar šviečia visiem geros valios lietuviam. Ji šviečia kelią į nepriklausomybę.

Išeivija visada rėmė Lietuvos išsilaisvinimą ir nepriklausomybės įtvirtinimą. Ir dabar ji remia. Kiek jau suaukojo, kiek surengė demonstracijų, kiek prirašė raštų. Ko negalėjo padaryti užgožti žmonės Lietuvoje, tai padarė Amerikos ir kitų laisvų kraštų lietuviai.

Ir šiais metais, kada įtampa didėja, jauskime tą didžią Vasario 16-tos šviesą ir gyvenimo tiesą, kad turime Lietuvą išlaisvinti. Čia laukiama kiekvieno aukа ir malda!

(New York, 1991 vasario 4. LIC) Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministerija šiandien teleksu pranešė Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai, kad "dėkoja visiems, mus užjautusiems, padėjusiems, padedantiems mūsų medicinai materialiai."

Ministerijos atstovas E. Razgauskas taip pat Lietuvių Informacijos Centrui perdavė informaciją apie sužeistuosius ir žuvusiuosius, kurią prašė paskleisti "kiek galima plačiau, nes sovietų oficialios informacijos sistemos iki šiol tokios informacijos neskleidė, neskelbia arba skelbia iškraipytai." Pateikiame pilną SAM informaciją.

-o-

1991 sausio 11 ir 1991 sausio 13 sovietų armijos padaliniai, remiami tankų, šarvuočių, šaudydami iš patrankų tuščiais šoviniais, naudodami automatinius ginklus, užtaisytus kovos šoviniais, Vilniuje užėmė Spaudos rūmus, televizijos bokštą, televizijos ir radijo komiteto patalpas. Prie šių pastatų buvo susirinkę beginkliai žmonės, norėję išsaugoti laisvą spaudą ir laisvą žodį.

Sovietų kareiviai daužė žmones automatų buožėmis bei kitais kietais daiktais, traiškė šarvuočių ratais bei tankų vikšrais. Ypatingai žiauriai buvo susidorota su minia žmonių, buvusių prie televizijos bokšto, televizijos ir radijo komiteto. Prie šių pastatų buvo užmušta 11 žmonių, du vėliau nuo žaizdų mirė ligoninėse. 10 žuvusių mirė nuo kulkų, 3 buvo sutraiškyti ratų arba vikšrų. Kiek iš tikrųjų žuvo žmonių, mes nežinome, nes kariškiai mūsų greitosios medicininės pagelbos darbuotojų prie įvykių vietų po pastatų užėmimo neleido prieiti.

Iki šios dienos į gydymo įstaigas kreipėsi 580 nukentėjusių, jų tarpe — 152 moterys, 312 asmenų buvo pakenktas klausos aparatas. Kombinuotos žaizdos (traiškytos, plėštos, kirstos, pjautos ir kt.) nustatytos 122 asmenims: 46 žmonės buvo sužeisti kulkų, 10 buvo apdegę, 110 asmenų gydyta ligoninėse, dabar dar tebesigydo ligoninėse 31, vieno sužeistojo būklė dar labai sunki.

Deja, sovietų armijos agresyvūs veiksmai prieš taikius respublikos gyventojus nesibaigia. Vyrai sulaikomi gatvėse, sustabdomos mašinos, išlaipinami keleiviai, iš jų tyčiojamasi, laikomi prie mašinų iškeltomis rankomis, krečiamos mašinos. Kelis kartus buvo sustabdomas ir greitosios medicinos pagalbos mašinos.

Be to, kareiviai daužo, muša žmones, šaudo į juos iš automatinių ginklų. Kariškiai nusiveža vyrus į kareivines ar komendantūrą, naudodami smurtą, fiziškai niokioja, nepaisydami net aiškių negalės žymių (buvo sumuštas Kaune jaunuolis, kuriam buvo sugipsuota ranka). Nuo sausio 20 iki šios dienos į gydymo įstaigas kreipėsi 13 sužalotų vyrų: dvejuose rastos šautinės žaizdos, 9 žmonės gydomi ligoninėse dėl sunkių galvos smegenų traumų. Vienas jų mirė 1991 sausio 30.

(LIC)

SVEIKATOS MINISTERIJOS INFORMACIJA APIE SOVIETŲ ARMIJOS AUKAS LIETUVOJE

Prie Parlamento rūmų viena iš užtvarų panaudota visokiems plakatams. Nuotr. Henriko Gaičevskio

ĮVYKIAI LIETUVOJE

— **Lietuvos KGB viršininko pirmasis pavaduotojas pulkininkas Baltinas** "Respublikos" žurnalistui pasakė, kad po žudynių Vilniuje atsistatydino iš pareigų dvidešimt saugumo darbuotojų. Baltinas neigia Lietuvos KGB dalyvavimą kruvinuose sausio 13 dienos įvykiuose, tvirtina, kad jo įstaiga nebuvo iš anksto informuota apie specialiosios paskirties dalinių akcijas. Jo nuomone kariškių veiksmų kaltininkų reikia ieškoti arba Rygoje, kur yra Pabaltijo karinės apygardos štabas, arba Maskvoje.

— **Lietuvių Kultūros draugija** pradėjo veikti Tomske. Jos pirmasis atgimimo susirinkimas įvyko gruodžio 2. Jame dalyvavo ir lietuvių draugai latviai, vokiečiai, lenkai ir ukrainiečiai. Konferencijai pirmininkavo Tomsko politechnikos instituto docentas Vilius Bernatonis. Jis priminė tragišką lietuvių "apsigyvenimo" Sibire istoriją nuo 1830-31 ir 1863-1864 metų bei 1940 metų genocidą, kai į Sibirą buvo ištremta 370,000 lietuvių. Tomsko lietuvių kultūros draugijos pirmininku yra Arvydas Baronas.

— **Dionizui Poškai** prie Baublių spalio 27 atidengta skulptūra — epitafija Šilalės rajone, Bijotuose. Kūrinio autorius — skulptorius V. Krutinis darbo ėmėsi prieš trejus metus, o sumanymą parėmė ir finansavo D. Poškos kolūkis (pirmininkas S. Jasaitis). Skulptūra, vaizduojanti sėdintį poetą, iškalta iš balto marmuro.

— **Lietuvos Aukščiausios Tarybos prezidiumas** pakeitė Lietuvos dailės akademijos pavadinimą. Nuo šiol ji vadinsis Vilniaus Dailės akademija.

— **Tarptautinė konferencija** tema "Kalbos atgimimas", įvyko Jeruzalėje. Konferencijoje dalyvavo daugiau kaip 40 mokslininkų iš 12 kraštų. Dalyvavo ir du lietuviai: Vilniaus universiteto docentas Bonifacas Stundžia skaitė paskaitą "Trys Baltų kalbos — du likimai", o Lietuvių kalbos instituto mokslinė bendradarbė Laima Grumadienė — "Lietuvių kalbos degeneracijos ir atgimimo reiškiniai".

ATSIMENANT TREMTINIŲ STOVYKLAS VOKIETIJOJE

BALYS VYLIAUDAS

Ir po daugiau kaip 40 metų nuo tremtinių įsikūrimo Amerikoje vis dar prisimena tos dienos, praleistos tremtinių stovyklose, Vokietijoje. Ta proga pasiryžau pavaizduoti kai kuriuos įvykius, turėjusius reikšmės to meto sąlygose.

Man tada teko stovyklose pabūti penkerius metus (1945 - 49). Pirma Lohengrino, o paskiau SS Kareivinių stovykloje, Münchene.

Kaip vadovavusiam lietuvių grupei, tuo metu man teko išgyventi įvairių konfliktų ir problemų, kurios pasiliko gyvos mano atmintyje.

Čia pateikiu kai kurias tų atsiminimų nuotrupas, užrašytas anomis dienomis.

Gen. Eisenhower lanko stovyklą

Münchено Lohengrino stovykloje gyvenančių pabaltiečių (lietuvių, latvių ir estų) tarpe žaibo greičiu pasklido žinia, kad rytojaus dieną (1945.IX.18) šią stovyklą aplankys didysis generolas Eisenhower. Sunku buvo patikėti, kad tai tiesa. Deja, visų dideliam džiaugsmui ši žinia buvo patvirtinta. Stovykla susijaudino, nes nebebuvo laiko tinkamai pasiruošti šiam svečiui atitinkamai sutikti.

Ir iš tikrųjų, šiandien generolas Eisenhower mūsų tarpe! Tas pats generolas, kuris buvo vyriausiasis sąjungininkų karo vadas Europoje ir kuris nuo karo pradžios iki jo pabaigos nepralaimėjo nė vienerių kautynių. Kai po didžiosios pergalės gen. Eisenhower atvyko į Ameriką, vien tik New Yorko gatvėse ištisas valandas stovėjo 4 milijonai žmonių, norinčių pamatyti tą didįjį nugalėtoją. Kai jis keliavo per Ameriką, dešimtys milijonų amerikiečių būrėsi pakelėse... Vienintelis jų tikslas buvo pamatyti ir rankų mostelėjimu pasveikinti tą didžiąją asmenybę, kuri yra tapusi gyvuoju pergalės simboliu. Niekad nė nesvajoję pamatyti šviesiąją Eisenhowerio asmenybę, šį rytą, 10 val., jį išvydome mūsų tarpe. Jis visu amerikonišku nuoširdumu paspaudė vienam, kitam stovyklos gyventojui ranką, vienam kitam tarė nuoširdų, draugišką žodį, kuris mus daugiau sustiprino negu bet kokie pareiškimai ar pažadai.

Generolas mūsų tarpe pasirodė paprasta kario uniforma, be ypatingų ženklų, be jokių ceremonijų, kuklus, nuoširdus, linksmas, draugiškas ir toks artimas, kad kiekvienas juo žavėjosi. Jis buvo mums savas, kaip senas pažįstamas.

Drauge su generolu, jį lydėdami, atvyko III armijos vadas ltn. gen. Patton, brigados gen. Michelson, pulk. Nelson ir dar du karininkai. Svečią pasitiko stovyklos direktorius ir tautybių atstovai. Svečias apžiūrėjo stovyklos ligoninę, gyvenamuosius blokus ir virtuvę. Pakeliui gen. Patton pastebi iš džiaugsmo šokinėjančius vaikučius. Jis svečiui sako: "Ike, žiūrėk, kaip vaikai šoka!" Generolas džiaugiasi, priėjęs paglosto vaikus. Prie blokų mergaitės įteikia gėlių ir sveikina kaip didįjį karį. Generolas kuklus; jisai sako: "Argi aš jau toks didis karys?!"

Latviai padainuoja ir pašoka savo tautinių šokių. Prieina prie lietuvių gyvenamo bloko. Virš durų sukryžiuotos mūsų trispalvės vėliavos ir užrašas: "We love you!" Čia jis vieną kitą paklausia, kaip atsidūrė Vokietijoje ir ką mano daryti. Atsakymais gyvai domisi.

Stovyklos aikštėje generolą apspito mūsų vaikai. Tiesiog pulte puolė jį iš visų pusių ir apsupo. Karo metu nė kartą nebuvęs apsuptas, čia pateko į "katilą". Šaukdami valio, vaikai jį nuoširdžiai sveikino. Generolas patenkintas šypsojosi ir džiaugėsi, kalbėjosi su vaikais klausinėjo juos, ką valgo ir t.t.

Dar keletą minučių svečias žiūrėjo mūsų krepšinio rungtynių, ir tuo baigė vieną valandą trukusį vizitą. Išvykdamas ir atsisveikindamas, generolas į visus mūsų klausimus ir kalbas atsakė: "Turėkite gerų vilčių!.." Šie žodžiai amžinai skambės mūsų ausyse... Mes savo akimis matėme ir savo ausimis girdėjome antrojo Pasaulinio karo laimėtoją, didįjį generolą Eisenhower....

Sovietų Sąjungos atstovų lankymasis stovykloje

Kaip žinoma, po karo Vakarų sąjungininkų okupacinėse Vokietijos zonose oficialiai veikė sovietų karinės misijos, kurios laikė ryšį su amerikiečių ir kitų okupacinių pajėgų štabais. Į jų sritį jėjo ir vadinamųjų sovietinių piliečių repatriacija. Tos misijos visomis priemonėmis siekė įsibrauti į stovyklas su savo propaganda ir grasinimais, siekdamos palaužti tremtinių pasipriešinimą repatriacijai.

Sovietų atstovų lankymasis stovyklose visada baigdavosi aštriausiomis demonstracijomis ir pavojingais išsišokimais prieš juos ir prieš pačią Sovietų Sąjungą. Dažniausiai tai sudarydavo rimtą pavojų tų atstovų gyvybei, ko negalėjo užtikrinti nė Vakarų sąjungininkų atsargumo bei apsaugos priemonės.

SS kareivinių stovykla Münchene ilgą laiką nematė sovietų atstovų. Ji buvo per didelė ir per daug agresyvi sovietų atžvilgiu. Amerikiečių karinės įstaigos ilgai delsė ir nesutiko leisti sovietams šios stovyklos lankyti.

Pagaliau 1947 m. gruodžio mėn. stovyklos administracija sušaukė visų tautinių komitetų pirmininkus pasitarti sovietinių "svečių priėmimo" klausimu. Norėta patirti nuotaikas. Visų tautinių komitetų pirmininkų nuomonė buvo vienoda: "Sovietų svečiai" nepageidaujami. Jų lankymasis gali sukelti stovyklos gyventojų pasipiktinimą, kas minią gali privesti prie kraštutinumų. Pirmininkai tokiu atveju negalės išlaikyti minios kontrolės savo rankose ir nesutiks prisiimti bet kokios atsakomybės už pasekmes. Be to, kalbėdamas kaip Lietuvių komiteto pirmininkas pabaltiečių vardu, pridėjau, kad pabaltiečiai nėra sovietų piliečiai ir todėl su sovietų atstovais neturi jokių reikalų. Jei tokie atstovai atvyktų, pabaltiečiai nesutiks dalyvauti jų priėmime ar pasikalbėjimuose.

Pasikalbėjimui vadovavęs 7-tos Srities direktorius E. B. Cox įsižeidė dėl Lietuvių komiteto pirmininko pareiškimo ir piktai pareiškė, kad lietuvių grupė dar šiandien turi parinkti kitą savo pirmininką, kuris sutiktų stovyklą lankančius svečius priimti. Reaguodamas, tvirtai pabrėžiau, kad esu teisėtai visų stovykloje gyvenančių lietuvių išrinktas juos atstovauti ir kalbėti jų vardu, dėl to nerandu pagrindo atsistatydinti. Tik pati lietuvių grupė, be spaudimo iš šalies, gali pakeisti savo pirmininką.

Mr. Cox trenkė kumštimi į stalą ir pradėjo šūkauti. Nežinau, kuo visa tai būtų pasibaigę, jei nebūtų įsikišęs pasikalbėjimą stebėjęs amerikiečių armijos atstovas kapitonas (pavardės neatsimenu). Jis pertraukė direktoriaus tiradas ir ramiai pareiškė, kad čia nesą jokio reikalo ginčytis. Jis tik norėjęs patirti bendras gyventojų nuotaikas ir nuomones.

(Bus daugiau)

SUJUNGTOMIS RANKOMIS IR ŠIRDIMIS

ŠVĘSKIME VASARIO 16 — LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĘ!

Išvyename nepaprastą Tautos atgimimo ir kovos istorinį momentą! Mūsų visų pareiga aktyviai prisidėti prie atgimstančios tautos siekių ir kartu nepamiršti kultūrinių ir švietimo darbų čia gyvenančių lietuvių tarpe.

Tautos didvyriškumo kovoje už laisvę nepalaužė 50 metų trukusios okupacijos. Tautos kančių tragedijos išaugino narsų, patriotišką lietuvių jaunimą, kuris su vyresniąja karta, reikalauja valstybinės nepriklausomybės. Pasaulis pastebėjo lietuvių siekius ir jų kraštui okupanto daromą žalą. Šiandien Lietuvos vardas didžiojoje spaudoje ir televizijos programose minimas su pagarba.

Išeivijos lietuviai esame įpareigoti pagelbėti atgimstančiai Lietuvai.

Šių metų Vasario 16 yra mūsų visos tautos naujo atgimimo šventė, jungianti ir uždeganti mus vienybės ir ryžto liepsna.

Švęsdami Vasario 16, sujunkime visas kūrybines, organizacines ir finansines jėgas tautos laisvės atstatymui. Jos atneš nepriklausomybę Lietuvai ir sutvirtins lietuvybės išlaikymą išeivijoje.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA

JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ XII-TOJI TARYBA

PREZIDIUMAS
pirm. Angelė Nelsienė
Almis Kuolas
Danguolė Navickienė
Romas Nelsas
Algis Raulinaitis

GARBĖS TEISMAS
Pirm. Vytautas Kutkus
Gražina Kamantienė
Gražina Kriaučiūnienė
Vytautas Petrulis
Algis Rugienius

KONTROLĖS KOMISIJA
pirm. Česlovas Mickūnas
Alfonsas Petrutis

Vytautas Alksninis
dr. Kazys Ambrozaitis
Adolfas Armalis
Linas Balsys
dr. Vytautas Bieliauskas
Arūnas Bitėnas
Rimantas Bitėnas
dr. Zigmas Brinkis
Romualdas Bublys
Gintaras Čepas
Asta Banionytė
Algis Danta
Danguolė Didžbalienė
Zina Dresliūtė
Eglė Dudėnienė
Alfonsas Dzikas
Gailė Eidukaitė

Teresė Gežienė
Algimantas Gečys
Jolita Gudaitytė
Povilas Jančiauskas
Birutė Jasaitienė
Rasa Juškienė
Rūta Juškienė
dr. Ferdinandas Kaunas
Romas Kezys
dr. Petras Kisielius
Daina Kojelytė
Mečys Krasauskas
Romualdas Kriaučiūnas
Kazys Laukaitis
Milda Lenkauskienė
Eduardas Meilus, Jr.
Rasa Miliauskaitė

Lilė Milukienė
Jaunutis Nasvytis
Linas Norušis
Juozas Polikaitis
Jonas Račkauskas
dr. Antanas Razma
Algirdas Šilbajoris
Donatas Skučas
dr. Viktoras Stankus
Jonas Urbonas
Kazys Urbšaitis
Aleksandras Vakselis
Birutė Vilutienė
Birutė Vindašienė
Virgus Volertas
Pranas Zundė

XII-TOJI KRAŠTO VALDYBA

dr. Antanas Razma
pirmininkas

Linas Norušis
vykdomasis vicepirmininkas

Birutė Jasaitienė
vicepirmininkė organizaciniams ir administraciniams reikalams

Bronius Juodelis
sekretorius

Kostas Dočkus
vicepirmininkas finansų reikalams

Regina Kučienė
Švietimo tarybos pirmininkė

Dalia Kučėnienė
Kultūros tarybos pirmininkė

Dr. Tomas Remeikis
Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas

Birutė Jasaitienė
Socialinių reikalų tarybos pirmininkė

Kun. A. Saulaitis, S.J.
Religinių reikalų tarybos pirmininkas

Ramunė Kubiliūtė
vicepirmininkė informacijos reikalams

Sigutė Šnipaitė
JAV Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas

Rimantas Dirvonis
vicepirmininkas sporto reikalams

Vladas Sinkus
„Dovana Lietuvai" iždininkas

Danutė Korzonienė
reikalų vedėja

Asta Banionytė
atstovė Washingtone

BOSTONO APYGARDA
pirm. Česlovas Mickūnas

Bostono apylinkė
pirm. dr. Romas Bevydas

Brockton apylinkė
pirm. Stasys Eiva

Cape Cod apylinkė
pirm. Alfonsas Petrutis

Kennebunkport
Rev. Rafaelis Šakalys

Providence apylinkė
pirm. Aldona Kairienė

Worchester apylinkė
pirm. Stasys Rudys

MICHIGAN APYGARDA
pirm. Vytautas Kutkus

Detroit apylinkė
pirm. Nijolė Zelwinder

Lansing apylinkė
pirm. dr. Romas Kriaučiūnas

Grand Rapids apylinkė
pirm. Gražina Kamantienė

NEW JERSEY APYGARDA
pirm. Rasa Juškienė

Elizabeth apylinkė
pirm. Julius Veblaitis

Jersey City apylinkė
pirm. Antanas Gražulis

Newark apylinkė
Danguolė Didžbalienė

Paterson apylinkė
pirm. Angelė Stankaitienė

Kearny-Harrison apylinkė
dr. Stasys Skripkus

OHIO APYGARDA
pirm. Jurgis Malskis

Pittsburgh apylinkė
pirm. Vytautas Yucius

Rochester apylinkė
pirm. Danguolė Klimienė

Dayton
ryšininkas kun. Vaclovas Katarskis

Buffalo Lietuvių klubas
pirm. Milda Neuman

Cincinnati apylinkė
Jonas Matulaitis

Cleveland apylinkė
pirm. Vytautas Brizgys

PIETRYČIŲ APYGARDA
pirm. Algimantas Gečys

Baltimore apylinkė
pirm. Vytautas Eringis

Philadelphia apylinkė
pirm. Linas Kučas

So. New Jersey apylinkė
pirm. Vytautas Volertas

Washington apylinkė
pirm. Audronė Pakštienė

NEW YORKO APYGARDA
pirm. Vytautas Alksninis

Bushwick apylinkė
pirm. Rev. Pranas Giedgaudas

Great Neck apylinkė
pirm. Vytautas Žukas

New York apylinkė
pirm. Juozas Kazlas

Maspeth apylinkė
pirm. Kazimieras Vainius

New York 1-oji apylinkė
pirm. Apolonija Radzivanienė

Queens apylinkė
pirm. Romas Kezys

Woodhaven apylinkė
pirm. Ramutė Česnavičienė

VAKARŲ APYGARDA
pirm. Angelė Nelsienė

Arizona apylinkė
pirm. Antonija Petruliené

Los Angeles apylinkė
pirm. P. Jurgis Joga

Portland apylinkė
pirm. Algirmantas Tekorius

San Francisco apylinkė
pirm. Gintas Federas

Santa Monica apylinkė
pirm. Juozas Kojelis

Seattle apylinkė
pirm. Ina Bertulytė-Bray

Las Vegas apylinkė
pirm. Mary Yanauskas

Hawaii
ryšininkė Elena Aglinskienė

VIDURIO VAKARŲ APYGARDA
pirm. Birutė Vindašienė

Aurora apylinkė
pirm. Domicelė Vizgirdienė

Beverly Shores, LB įgaliotinė
Roma Dambrauskienė

Brighton Park apylinkė
pirm. Salomėja Daulienė

Cicero apylinkė
pirm. Raimundas Rimkus

East Chicago apylinkė
pirm. Birutė Vilutienė

E. St. Louis apylinkė
pirm. Zigmas Grybinas

Hot Springs apylinkė
pirm. Stepas Ingaunis

Indianapolis apylinkė
pirm. Rimantas Guzulaitis

Wisconsin apylinkė
Reda Pliurienė

Lemont apylinkė
pirm. Kęstutis R. Sušinskas

Marquette Park apylinkė
pirm. Jonas Levickas

Melrose Park apylinkė
pirm. Algis Sinkevičius

Waukegan-Lake County apylinkė
pirmininkės Regina Narušienė ir Rima Kašubaitė-Binder

JAV LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA

Sigutė Šnipaitė, pirmininkė
Regina Kulbytė

Gailė Rastonytė
Rūta Kulvaitytė

APYLINKĖS NEPRIKLAUSANČIOS APYGARDOMS

Centrinė apylinkė
pirm. Jonas Urbonas

Colorado apylinkė
pirm. Julius Bulota

Sioux City apylinkė
pirm. kun. Simas Morkūnas

Omaha apylinkė
pirm. Algis Antantėlis

Kansas City apylinkė
pirm. Kazys Žemaitis

CONNECTICUT APYGARDA
pirm. Jaunutis Nasvytis

Hartford apylinkė
pirm. Birutė Zdanytė

New Britain apylinkė
pirm. Romas Butrimas

New Haven apylinkė
pirm. Juozas Karamuza

Bridgeport-Stanford apylinkė
pirm. Sigitas Liaukus

New London apylinkė
pirm. Stasys Miknius

Putnam apylinkė
pirm. Albina Lipčienė

Waterbury apylinkė
pirm. Linas A. Balsys

FLORIDOS APYGARDA
pirm. Povilas Jančauskas

Atlanta apylinkė
pirm. Ramunė Badauskienė

Daytona
pirm. Juozas Paliulius

Floridos Auksinis krantas
pirm. Jonas Paškus

Miami apylinkė
Petras Griškelis

Palm Beach apylinkė
pirm. Algis Augūnas

St. Petersburg apylinkė
pirm. Kostas Aras

Sunny Hills apylinkė
pirm. Vytas Macys

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖJE JAV LB KRAŠTO VALDYBOS PASTANGOMS IŠLAIKYTI LIETUVYBĘ IR PAREMTI BESILAISVINANČIĄ LIETUVĄ skiriu $ _____

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Čekį prašome rašyti LITHUANIAN AMERICAN COMMUNITY, INC. vardu ir siųsti: 2713 West 71st Street, Chicago, IL 60629.
Aukos gali būti nurašomos nuo mokesčių (ID No. 36-36254439). Jūsų grįžęs čekis atstoja kvitą, bet jei pageidaujate atskiro kvito, prašome pažymėti ☐

DĖL LIETUVIŲ KOLEGIJOS ROMOJE

VYTAUTAS SEIRIJIS

Pasiekė kukliai paruoštas dienynėlis, suregistravęs svarbesnius įvykius Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje Romoje pereitais metais (1990). Dienynėlyje apstu įvairių įrašų. Kai kurie tų įrašų kelia smalsumą. Kolegiją aplanko 14 asmenų iš Lietuvos; vėl 15 asmenų iš Lietuvos; atvyksta choras iš Vilniaus ir choras iš Rygos; štai vėl 56 asmenų choras iš Lietuvos; rekolekcijoms atsilanko 26 kunigai, vėl iš Lietuvos; štai ir akordeonistų kvintetas, ir istorikų grupė, ir atskiros šeimos, ir norinčių Vakaruose studijuoti grupelės, vis iš Lietuvos. Ne tik pasisveikinti ir pasižvalgyti, bet pasisvečiuoti, kartais ilgokai.

Ką visa tai reiškia? Kaip tie Lietuvos svečiai priimami, nakvydinami, vaišinami? Kas valo jiems patalpas, skalbia lovų skalbinius? Kiek jie už šį patarnavimą prisideda finansais? Juk trijų dienų globa 56 asmenims nėra paprastas reikaliukas. Nelengva ir dešimčiai dienų priglausti 27 kunigus rekolekcijose. Gal jie rubliais operuoja? (Kolegijos vadovybė turėjo skubėti iškeisti 100 ir 50 rublių banknotus. Ar spėjo?) Reikia manyti, kad daugeliu atveju užtenka padėkos žodžio, kiti gal net ir nuo to išsisuka, arba atvykę pamiršta išvykti. Laisva, gera, sotu, vakarietiška... Ar man svarbu, kad jokio Dievo netikiu, ar jau taip bloga, kad Lietuvoje kunigus papeikdinėju? Važiuoja mano choras, važiuoju ir aš, vaišinasi tikį, vaišinasi ir niekados netikėję ir netikėsią, už svečiavimąsi gero žodžio netarsią.

Rašąs kolegijos nepažįsta. Nei ką ji turi, nei kiek ten yra žmonių vadovybėje, nei kaip jie pragyvena. Lankiausi tik porai valandų šv. Kazimiero mirties 500 metų jubiliejaus proga su didele grupe asmenų, vaišinausi kolegijos sūriu ir vynu. Kiek ten pastatų? Kokie jie? Gal jau verkdami prašo remonto? Tada neatrodė, kad ši institucija ir jos žmonės būtų pasiturį.

Perskaičius įrašus dienynėlyje, susidaro įspūdis, kad šv. Kazimiero lietuvių kolegija Romoje yra tapusi lyg Lietuvos atstovybe, lyg šalpos stovykla, lyg vartais į Vakarus, o gal lietuviška UNRA lietuviams. Tik UNRA iš visur susilaukdavo tarptautinės paramos, o kolegija jos negauna. Atrodo, kad šių globos pareigų ji neatsisako, tačiau kiekvienas supras, kad tai labai varginantis verslas. Svečiai iš Lietuvos lankosi ir lankosi, lietuviai Italijoje džiaugiasi ir džiaugiasi, bet tie labai mieli svečiai tuščiomis kišenėmis... Juos reikia šelpti, o šelpti iš ko? Su jais reikia bėgioti po Romą, o bėgiojimams reikia laiko ir žmonių su jaunomis kojomis.

Galima spėti ir atspėti, kad ši padėtis kolegijoje sukėlė krizę. Atvykstantiems pagalbos negalima atsakyti — būtų žiaurus lietuviško vaišingumo ir nuoširdumo pažeidimas. Juk ir mes ne vienas, svetimame krašte atsidūrę puolėmės prie užtikto lietuvio. Kaip būtume jautęsi, jei tasai, žodžio netaręs, apsisuktų ir nueitų?

Šv. Kazimiero lietuvių kolegijai Romoje būtinai reikia pagalbos. Jos žmonėms net stinga laiko pasiskųsti. Jie yra darbų išvarginti, rūpesčių prislėgti, finansiškai aptuštinti.

Prislopinti iš Lietuvos atsiveržiančių vis šaltesnių ir šaltesnių vėjų, nespėjame apsižvalgyti ir pagalvoti, kam reikia dėmesio. O tų dėmesio prašančių reikalų yra apstu. Vis aukos ir aukos, vis maldavimai ir maldavimai. Laisvinimo reikalams, vaistams, kompiuteriams, knygoms. Kaip su žmonėmis, kurie Europon savo ar bendruomeniniais reikalais atklysta? Ir jiems reikia globos. Viena kolegija jau ilgai nepajėgs.

Kolegijai reikia taip pat aukų. Užtenka truputėlį pagalvoti, ir šį būtinumą lengvai suprasime. Aukas reikia siųsti: Prel. Alg Bartkus, Pontificio Collegio Lituano, Via Casalmonferrato 20, 00182 Roma, Italia. O gal Jūsų parapijos kunigai padės, šias aukas priimdami ir perduodami?

Wilkes Barre, PA, burmistras miesto rotušėje pasirašė proklamaciją Lietuvos reikalu. Amerikiečių-lietuvių organizacijų komitetas pasirūpino, kad vasario 15 prie miesto rotušės bus iškelta Lietuvos vėliava. Su burmistru dalyvauja I eilėj: Anna Soha, prel. Antanas J. Norkūnas, Wilkes-Barre busmistras Lee Namey, Nellie Bayoras-Romanas, Dorothy Banos. Stovi: Steve Soha, Daniel Stadulis, Edward Stankus, Charles Liscosky, George Sadauckas.

BAKER APIE KREMLIAUS "TEISĖTĄ" IR "NETEISĖTĄ" MALŠINIMĄ

Reaguodamas į Eduardo Sevardnadzės atsistatydinimą ir perspėjimą apie diktatūros pavojus, JAV Valstybės sekretorius James Baker 1990 gruodžio 20 pakartojo Valstybės Departamento 1989 gruodžio mėnesį, Kremliui jėga numalšinus Azerbaidžaną, paskelbtą poziciją: "Svarbu, kad mes suvoktumėme, ką turime omenyje, kai pradedame naudoti tokius terminus kaip 'numalšinimas' ('crackdown'). Turėtumėme suprasti, kai norima panaudoti ribotą jėgą piliečiams apsaugoti nuo tarpetninio smurto, ginkluotų milicijų, ar panašių dalykų, ir kitaip žiūrėti į jėgos naudojimą norint nustelbti ar nuslopinti taikingą disidentizmą ar taikingą nuomonės išreiškimą".

Saugumo politikos Centras (The Center for Security Policy) Washingtone 1990 gruodžio 20 išleistame pranešime spaudai iškelia šios JAV vyriausybės pozicijos pavojus. JAV paskelbė pripažįstančios, jog Maskva gali panaudoti jėgą "teisėtai" ir "neteisėtai", bet dabar ir ateityje neįmanoma aiškiai atskirti skirtingų jėgos panaudojimų. Žinant, kad Maskva sąmoningai maišo kategorijas — "demokratiškus elementus vadina 'tamsiomis jėgomis', laisvos rinkos veikėjus 'ūkiniais sabotažininkais', ir tautinės nepriklausomybės judėjimus 'socializmo priešais' — centrinė sovietų valdžia, pasiremdama Baker nurodymais apie teisėtą malšinimą, galės pateisinti bet kokią represiją".

Baker pareiškimas ypač pavojingas Pabaltijo valstybėms, kuriose sovietai jau pradėjo provokacinius veiksmus. Kremliaus generolai ir admirolai teisinasi, jog jie panaudos jėgą piliečiams, kariams ir jų šeimoms apsaugoti nuo "smurtingų nacionalistų".

Be to, savo pareiškime Baker nepaminėjo svarbiausios Kremliaus smurto panaudojimo galimybės — prieš išrinktas respublikų vyriausybes, parlamentus ir demokratinius sąjūdžius. Pabaltiečiai šia proga jam galėtų priminti, kad pats sovietų karinių dalinių buvimas okupuotose šalyse reiškia nuolatinį neteisėtą jėgos panaudojimą prieš tautas (ne "etnines grupes").

(Elta)

New Yorko lietuviai demonstruoja už Lietuvos laisvę sausio 19 prie Sovietų misijos prie Jungtinių Tautų. Nuotr. Vytauto Maželio

— **Amerikos Latvių Sąjunga ir Estijos Amerikos Taryba** pareiškė, kad jų vyriausybės šiuo metu nepriklausomybės pripažinimo nesiekia (dokumentai 1991.I.31 ir 1991.II.1) ir jie padarė tuo reikalu pareiškimus JAV Kongrese ir Administracijoje. Tas žygis gali apsunkinti ir lietuvių pastangas. Pasaulinė Pabaltiečių Sąjunga priėmė nutarimą, kad ji pritaria Lietuvos pastangoms siekti nepriklausomybės pripažinimo, nors jų metodai yra skirtingi. Jie pabrėžė, kad lietuvių siekimas jų netrukdys. (E.)

— **Lietuvių Fondas praneša,** kad paramai gauti prašymai turi būti įteikti LF būstinėje ar išsiųsti paštu (pašto antspaudas): bendrai paramai — iki 1991 kovo 15, stipendijoms — iki balandžio 15. Vėliau gauti prašymai nebus svarstomi. Prašymų formos ir smulkesnė informacija gaunama Lietuvių Fondo būstinėje: 3001 West 59th Street, Chicago, IL 60629. Tel. 312 471 - 3900. Organizacijos prašymų formose įrašo Fed. ID numerį, o asmenys savo turimą Social Security numerį. Tas taikoma ir studentams.

— **Hartfordo skautų-skaučių rengiama Kaziuko mugė** įvyks kovo 3, sekmadienį, Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje tuoj po 9 val. mišių. Pradžioje mugės apžiūrėjimas, apsipirkimai, loterija, pasižmonėjimas, vėliau tikri lietuviški pietūs. Su savais darbais dalyvaus svečias iš Baltimorės.

— **Apžvalginė lietuvių dailės paroda** vyks Chicagoje. I dalis — vasario 22 — kovo 3 Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre. II dalis — vasario 23 — kovo 31 Lietuvių Dailės muziejuje, Lietuvių Centre, Lemonte.

— **Montrealyje,** Aušros Vartų Lietuvių parapijoje per 1990 metus buvo 6 vedybos, 15 krikštų ir 31 laidotuvės.

— **1991 m. ŠALFASS-gos alpinistinės slidinėjimo pirmenybės** įvyks 1991 vasario 23, šeštadienį, Loretto Ski Resort, Loretto, Ont. Varžybas vykdo Toronto LSK Jungtis. Registracija atliekama iki vasario 20 pas pirmenybių vadovą adresu: Rimas Kuliava, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4. Tel. 416 766 - 2996.

— **Ieškomas Alfonsas Baumilas,** sūnus Jurgio, gimęs 1917 m. Ieško Vladas Baumilas, sūnus Andrio, gyv. Kaišiadorių rajonas, Paparčių kaimas, Paparčių paštas, Lietuvoje.

— **Nauji *Darbininko* skaitytojai:** J. Ether, New York, NY, V. Vilimas, Philadelphia, PA, P. Jakaitis, N. Miami, FL. Vietoj a.a. Adelės Vilgošienės, Philadelphia, PA, prenumeratą perėmė sūnus A. Vilgošas, Philadelphia, PA. vietoj a.a. H. Bobas, St. Petersburg, FL, prenumeratą perėmė B. Strouse, St. Petersburg, FL. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

MOKSLININKAI IR KŪRĖJAI Į LIETUVĄ!

Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo mokslinės programos komitetas, organizacinis komitetas ir taryba kviečia lietuvius mokslininkus-kūrėjus paruošti ir pristatyti paskaitas Septintajam Mokslo ir kūrybos simpoziumui, kuris įvyks 1991 metais gegužės 23 - 30 dienomis Vilniuje ir Kaune. Yra sudaryta plati akademinė programa, kurioje numatyta įtraukti visas svarbias mokslo ir meno sritis.

Jūsų dalyvavimas bus reikšmingas indėlis sujungiant viso pasaulio lietuvius mokslininkus-kūrėjus į vieną bendrą tikslą siekiant Lietuvos nepriklausomybės, ekonominės gerovės ir aukšto mokslinio lygio.

Parodykime Lietuvos visuomenei išeivijos lietuvių pasiekimus ir prisidėkime prie Lietuvos atgimimo.

Pasimatysime Lietuvoje!

Šeštojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo tarybos, mokslinio komiteto ir organizacinio komiteto vardu,

prof. Rimas Vaičaitis,
Mokslinės programos pirmininkas

Leonas Maskeliūnas,
Organizacinio komiteto pirmininkas

Albertas Kerelis,
Simpoziumo tarybos pirmininkas

KRIKŠČIONIŠKŲ VERTYBIŲ ATNAUJINIMAS

Putnamo seselių vienuolyno sodyboje gavėnios metu rengiamas krikščioniškų vertybių atnaujinimas. Tam skiriami trys savaitgaliai kovo mėnesį.

Kovo 8, 9 ir 10 programai vadovauja kun. Saulius Laurinaitis, dirbęs Columbus, Ohio, išėjęs į pensiją. Dabar įsijungė į studentams pastoracinį darbą Staubenville universitete, Ohio.

Jo programa skirta mišrioms grupėms, t.y. — vyrams ir moterims. Prasideda penktadienį 8 v.v., šeštadienį 9:30 - 6 v.v., sekmadienį 8 v.r. — 12 v. dienos.

Kovo 15, 16, 17 programai vadovauja kun. Vladas Braukyla, atvykęs iš Lietuvos prieš kelerius metus, šiuo metu pastoviai dirbąs Lietuvių Kankinių parapijoje Kanadoje.

Jo programa skirta tik moterims. Ji vyksta panašiai kaip ir pirmas savaitgalis, prasideda penktadienio vakare, baigiasi sekmadienį vidurdienį.

Kovo 22, 23 ir 24 programai vadovauja Loreta Girzaitytė ir kun. dr. Valdemaras Cukuras. Loreta Girzaitytė dirba St. Paul Minneapolis diecezijos suaugusiųjų dvasinio ugdymo skyriuje, rengiasi vykti į Lietuvą talkinti religinio auklėjimo darbuose. Kun. dr. V. Cukuras yra Putnamo vienuolyno kapelionas.

Jų programa vyksta panašia tvarka kaip ir pirmojo savaitgalio. Programa skiriama vyrams ir moterims.

Kviečiami dalyvauti mažių mažiausia bent šeštadienio programoje. Kainos: dalyvaujant visą savaitgalį: 55 dol., šeštadienį, be nakvynės — 30 dol., šeštadienį ir sekmadienį — 45 dol.

Adresas: Immaculate Conception Convent, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260. Tel. 203 928 - 7955 ar 7956.

NEW HAVEN, CT

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

VASARIO 24, SEKMADIENĮ

10:30 val. ryto — Šv. mišios Šv. Kazimiero bažnyčioje New Havene.

Mišias aukoja klebonas kun. ALBERTAS KARALIS. Po mišių vainiko padėjimas prie atremontuoto lietuviško kryžiaus.

12:15 val. popiet — Minėjimas parapijos salėje:
Kalbą pasakys naujai išrinkta Amerikos Kongreso narė iš New Haveno — ROSA DE LAURO.

Po jos kalbos — trumpa tautinių šokių grupės "Vėtros" programa ir lengvi užkandžiai, pabendravimas.

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba labai skatina visus lietuvius gausiai atsilankyti minėjime, paremti lietuviškus darbus ir parodyti naujai Kongreso narei, kad mes įvertiname jos dėmesį ir paramą lietuvių tautai.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Atsilyginu už 1990 metus. ☐

Prašau pratęsti prenumeratą 1991 metams. ☐

Vardas ir pavardė.....

Adresas .....

.....

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 15 dol. Visiem kitiem prenumerata — 20 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą $.....

Už kalendorių $.....

Spaudai paremti $.....

Skiriu stambesnę auką 1990 – sukaktuvių 75 – metų proga.

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS

A. Šapoka — Lietuvos Istorija. 20 dol.

J. Gliaudos — Atolas-Koralų sala. 9 dol.

J. Gliaudos — Kovo ketvirtoji. 5 dol.

Tomo Venclovos — Tankėjanti šviesa. Eilėraščiai — originalai ir vertimai. 8 dol.

B. Raulinaičio — Dokumentai, Lietuvos rinktinės istorija. 12 dol.

A. Gailiušio — Visaip atsitinka. 5 dol.

Alės Rūtos — Margu rašto keliu 5 dol.

K. Trimako — Ieškančiojo pėdsakai. 10 dol.

BOOKS IN ENGLISH

Lithuania 700 Years. 18 dol.

Introduction to Modern Lithuanian. 18 dol.

4 Casettes to go with above, 30 dol.

English-Lithuanian Dictionary. 12 dol.

Lithuanian Cookery. 12 dol.

S. Yla — A Priest in Stutthof. 10 dol.

A. Kučas — Lithuanians in America. 8 dol.

Bažnyčia Lietuvoje — spalvotas albumas. Priedas angliškai. 15 dol.

Vl. Vijeikis — Lithuania My Heritage. Gausiai iliustruotas albumas. 20 dol.

J. Stukas — Awakening Lithuania. Istoriniai bruožai. 10 dol.

S. Sužiedėlis — A History of the Church in Lithuania. 10 dol.

My Dictionary — Mano Žodynas, Didelio formato spalvota knyga vaikams. 12 dol.

Lithuanian Celebrations — Šventės. 15 dol.

Persiuntimui pridedama 1.50 dol.

Šios ir kitos lietuviškos knygos bei lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunami *Darbininko* spaudos kioske, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

"ŽAIBAS" NR. 6 – maisto produktai bus pristatyti Jūsų nurodytu adreesu bet kur Lietuvoje **10 darbo dienų laikotarpyje.** 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 5 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druska, 18 oz. riešutinis sviestas, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. ražinų, 64 oz. aliejus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina $100 — kreiptis "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telefonas 708 430 - 8090.

G.T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėms bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskrendant per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC. 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 Tel. 708 430 - 7272

Kalėdinių Bernelių Mišių 14 giesmių, įgiedotų "Oktavos" grupės (vadovauja Mindaugas Tamošiūnas), gaunama *Darbininko* administracijoje. Su persiuntimu 12 dol.

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigus padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj į traukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai įpeino aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
400 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM –
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
8:30 AM to 5:30 PM
Mon., Tues., Wed. & Fri.
Thurs. – 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD *PRESIDENT*

STOKIME NARIAIS Į LIETUVIŲ FONDĄ

HIGH TECH KOMPUTERIAI

Mūsų parduotuvė, pirma ir vienintelė per emigraciją, parduoda aukščiausios kokybės įrengimus dėl biznio paskirties ir asmeniniam naudojimui. Mes turime 30-ies žymiausių firmų kompiuterius. Jūs nusipirksite mūsų parduotuvėje tik geriausią elektroniką, taip pat gausite tikrai profesionalų patarnavimą.

Mes parduodame visas kompiuterio atsargines dalis, reikmenis ir programas. Mes turime didžiulį pasirinkimą. Televizijos aparatų, FAZ-ų, Kamkorderių, VSR-ų, Trumpųjų bangų radijo aparatų, 2-iejų kasečių rekorderių, telefono aparatų, telefono atsakymo aparatų, virtuvės reikmenų ir t.t.

Speciali kaina 220 Voltų Kompiuteriams ir PAL SECAM sistemos elektronikai, kuria jūs galite naudoti Lietuvoje ir Europoje.

Mes kalbame angliškai ir rusiškai.

41 W. 35th GATVĖ, tarp 5 ir 6 Avenues, Manhattan, NY

212 465-0621

KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ

Lėktuvo kainos ten ir atgal

$801.00 per Kopenhagą iš Niurjorko ir Bostono.

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 d. prieš išskridimą.
Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

$855.00 per Helsinki iš Niujorko

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 d. prieš išskrendant.
Kelionės ilgis: trumpiausiai 7 dienos iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys, vykstantys į Lietuvą su iškvietimais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

1991

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nuo 7 iki 14 dienų Lietuvoje
19 įvairių maršrutų

Dauguma kelionių aplenka Maskvą. Maršrutai įdomūs — Šv. Velykos Lietuvoje, Šiluvos atlaidai, kelionė laivu Baltijos jūroj, Lietuva, Kopenhaga, Varšuva, Helsinkis.

KAINOS NUO $1145.00

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į
BALTIC TOURS . 77 Oak St., Suite 4 • NEWTON, MA 02164.
Tel. 617/965-8080 • Fax 617/332-7781

DĖMESIO! **DĖMESIO!**

**VISIEMS LIETUVIAMS,
KURIE LANKOSI AMERIKOJE
AR KURIE VYKSTA Į LIETUVĄ
ĮSIGYKITE VISUS ELEKTRONINIUS REIKMENIS
PAGAL EUROPIETIŠKĄ 220 VOLTŲ ELEKTROS SROVĘ**

TIMURS STORE
JOY – LUD

ELECTRONICS

**200 5TH AVE (tarp 23 & 24 Gatvių)
NEW YORK, N.Y. 10010
TELEFONAS (212) 807 - 8484**

TELEVIZIJOS APARATAI
(Įvairaus dydžio ir įvairių firmų)

KOMPIUTERIAI
LYGŪS IBM PC SISTEMAI
SU SPALVOS REGULIAVIMO IR
ATSPAUSDINIMO APARATŪRA

Visi kompiuteriai gaminti 1989 metais amerikiečių firmos INNOVATION, kuri duoda vienerių metų garantiją Lietuvoj

ELEKTRONINIAI PIANINAI
ĮVAIRIAM NAUDOJIMUI

TELEFONŲ ATSAKYMO APARATAI

PANASONIC M7
COMCORDER VIDEO FILMAVIMO
APARATAI PAL SISTEMAI

ĮVAIRŪS RADIJO APARATAI
SU TRUMPOM BANGOM

VCR (Video įjuostų rekordavimo ir grojimo aparatai) PAK/SECAM/DK SISTEMAI
(Įvairių firmų, įskaitant ir Panasonic)

VISA APARATŪRA
TURI PAAIŠKINIMUS IR
RUSŲ KALBA

MES TAIP PAT TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ SONY, MAXWELL IR KT. ĮVAIRAUS ILGUMO VIDEO IR AUDIO KASEČIŲ

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401

CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333

FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304

DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350

WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir certifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

— Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol. —

RENGINIAI KULTŪROS ŽIDINYJE

Kultūros Židinio valdyba praneša, kad iki š. m. vasario 8-tos gauti šie patalpų užsakymai:

Vasario 23, šeštadienį, privatus pobūvis.

Vasario 24, L.M.K. Federacijos N.Y. Klubo ruošiama paroda.

Kovo 3, sekmadienį, N.Y. skautų Kaziuko Mugė.

Kovo 16, šeštadienį, privatus pobūvis.

Kovo 23, šeštadienį, privatus pobūvis.

Balandžio 6, šeštdadienį, Laisvės Žiburio radijo koncertas.

Balandžio 13, šeštadienį, privatus pobūvis.

Gegužės 4, šeštadienį, Tautos Fondo suvažiavimas.

Gegužės 11, 18 ir 25 (šeštadieniai) užsakyti privatūs pobūviai.

Birželio 1, 8, 15 ir 29 (visi šeštadieniai) — privatūs pobūviai.

Liepos 6 ir 27 (šeštadieniai) — privatūs pobūviai.

Rugsėjo 14 ir 28 (šeštadieniai) — privatūs pobūviai.

Spalio 5 - 6 K. Židinio ruošiama dail. M. Žukauskienės paroda.

Spalio 12, šeštadienį, Kultūros Židinio metinis susirinkimas.

Privatūs pobūviai daugumoje vyksta mažojoje salėje, bet gali būti atvejų, kai būna užimtos abi salės, todėl, užsakant, reikalinga pasitikrinti. Lietuvių organizacijos, planuojančios renginius, prašomos apie tai pranešti K. Židinio valdybai kiek galima anksčiau tel. 235 - 8386, arba 441 - 1131. Židinio administracija negali laukti iki kas nors sugalvos kada ir ką nors suruošti, todėl laiku neužsakius lietuviškiems renginiams, patalpos išnuomojamos kitataučiams. Priežastis paprasta — Židinio išlaikymui nuolatos reikia lėšų, o tuščios patalpos pajamų neatneša. Iš anksto dėkojame už kooperaciją.

K. Ž. valdyba

Lietuvių Dailininkų Sąjunga, veikusi New Yorke, buvo aptilusi. Dabar 17-tos dailės parodos metu susitikę dailininkai nutarė, kad reikia veiklą atgaivinti, suburti jaunuosius dailininkus. Kovo mėnesio pabaigoje bus šaukiamas visų New Yorko dailininkų susirinkimas Kultūros Židinyje.

AUKOS BALFUI

Vincas Padvarietis, N.Y., Balfo 100-tojo skyriaus pirmininkas, praneša, kas dar yra aukoję Balfo reikalams.

Nijolė Bražėnaitė-Paronetto — 100 dol.; J. P. Pažemėnai — 75 dol.

Po 50 dol. aukojo: Nelė Mazalaitė-Gabienė, J. A. Bartkevičiai, dr. O. Vilpišauskienė, A. Dičmonas, A. V. Jankauskai.

A. A. Mažeikai — 35 dol.

Po 25 dol. aukojo: Lietuvos Vyčių 41 kuopa, Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros draugija, Adelė Ruysavy, O. Barauskienė.

Po 15 dol. — A. Lukoševičius, Em. Daidynas.

Po 10 dol.: L. Špokas, S. K. Lukai, S. Narus, CT., R. Jasinskienė, Rūta Labutis — 5 dol.

Pranciškonų spaustuvė, kuriai vadovauja Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, nemokamai atspausdino spaudos darbus.

Balfo skyriaus valdyba dėkinga visiems aukotojams. Jūsų dėka centro valdybai Chicagoje pasiųsta 5100 dol. Ankstyvesnieji aukotojai buvo paskelbti 1990 gruodžio 7 d.

100-tojo skyriaus valdyba

JAV LB NEW YORKO APYGARDOS RINKIMŲ Į XIII TARYBĄ KOMISIJOS PRANEŠIMAS

JAV LB XIII Tarybos rinkimai vyks 1991 m. gegužės 4 - 5 ir 11 - 12 dienomis.

LB New Yorko apygardos valdyba rinkimams pravesti New Yorko apygardoje pakvietė pirmininke Lilę Milukienę, 111 Grohmans La., Plainview, N.Y. 11803, telef. 516 681 - 6172. Ji sudarys rinkimų komisiją.

New Yorko apygardos Manhattano, Queens, Brooklyno ir Great Neck apylinkių valdybos privalo sudaryti apylinkių rinkimų komisijas ir pristatyti jas apygardos valdybai tvirtinti iki vasario 28 d.

Kandidatus į JAV LB XIII Tarybą reikia siūlyti iki 1991 kovo 1 d. Kandidatus į LB Tarybą gali siūlyti ne mažiau kaip 10 LB New Yorko apygardoje registruotų lietuvių. Kandidatu gali būti kiekvienas ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus lietuvis. Kandidatai turi būti pasiryžę dalyvauti bent kartą metuose JAV LB Tarybos suvažiavimuose.

Vytautas Alksninis,
JAV LB New Yorko apygardos pirmininkas

Eglė Žilionytė-Dudėnienė redakcijai atsiuntė kopiją skelbimo, kuris buvo atspausdintas *Palm Beach Post* sausio 18 dėl kruvinų įvykių Lietuvoje. Iniciatoriais buvo keletas vietinių estų ir lietuvių, o išlaidas apmokėjo savo aukomis Palm Beach apylinkės (Juno, Jupiter ir kt.) lietuviai, latviai ir estai. Skelbimo tekste kreipiamasi į amerikiečius rašyti savo prezidentui, senatoriams ir kongresmanams, prašant imtis žygių, kad Sovietų Sąjungai būtų taikomos panašios sankcijos kaip Irakui, okupavusiam Kuvaitą, ligi nebus atstatyta Pabaltijo respublikų laisvė ir nepriklausomybė. Laikraštis išeina 245 tūkstančių egzempliorių tiražu. Skelbimo tekstas atskirai dar buvo platinamas tarp pažįstamų, kaimynų ir persiųstas įvairioms organizacijoms. Apie tūkstantis kopijų Lietuvos Vyčių rūpesčiu išdalinta prie St. Jude katalikų bažnyčios Tequesta, FL.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

BOSTONO ŽINIOS

RENGINIAI

Vasario 24, sekmadienį, Norwood South Junior High School patalpose, etnografinio ansamblio "Sodauto" koncertas. Tema — lietuviai angliakasiai. (Pereitame *Darbininko* numeryje buvo pranešta klaidinga vietovė — Xaverian High School, Westwood. Rengėjai atsiprašo.)

Kovo 10, sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvių Klubo trečio aukšto patalpose Kultūrinė popietė. Programoje Nijolė Martinaitytė ir Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė. Rengia Lietuvių Tautodailės Instituto skyrius.

— 1991 m. balandžio 7 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje koncertas, kurio programą atliks sol. Irena Milkevičiūtė, sol. Virgilijus Noreika ir pianistė Gražina Landsbergienė — visi iš Lietuvos.

MIRĖ JUOZAS KRAKAUSKAS

Praeitų metų lapkričio 15 Marijampolėje mirė Juozas Krakauskas. Liūdesyje paliko JAV gyvenantys jo sesuo Magdalena ir brolis Bronius, o Lietuvoje — dukra Violeta, žentas Vytautas ir vaikaičiai Edmundas ir Edita.

Graudi jo gyvenimo istorija. Antrojo pasaulinio karo metu, artėjant frontui, kadangi gyveno prie demarkacinės sienos su Lenkija, jis buvo pasitraukęs į Suvalkų trikampį pas gimines, nes, šeimai esant su mažu vaiku, buvo apsispręsta nesitraukti į Vakarus.

Tuometinė lenkų komunistinė valdžia lietuvius pabėgėlius Suvalkų trikampyje išdavė rusams. Gaudant juos, kai kurie žuvo, nepasidavė. Juozas Krakauskas su broliu Vitalium buvo sugauti, surakinti ir parvaryti į Lazdijus. Čia nuteisti po 25 metus Sibiro tremties už vengimą stoti į Raudonąją armiją.

Išbuvę lageriuose 6 metus, Stalinui mirus, grįžo į namus. Deja, ūkis buvo nusavintas valstybiniam ūkiui, žmona su dukrele išvykus gyventi į tėviškę pas brolį.

Visos šeimos darbštumu ir pastangomis Krakauskai pasistatė namelį Marijampolėje. Tik Juozo, Sibiro sunkių darbų, šalčių ir bado paveikta sveikata neilgai tvėrė.

Laisvės laikais Juozas gyveno laimingas tėviškėje Mockavos kaime. Turėjo gražų boso balsą, priklansė Būdviečio chorui. Be to, turėjo išskirtinai talentą imituoti kito žmogaus kalbą. Todėl jaunimo tarpe ar vaišėse sukeldavo linksmą nuotaiką, kartais juoką iki ašarų. Vaidindavo kaimo vaidinimuose.

Tarnavo 9 pėstininkų "Lietuvos Kunigaikščio Vytenio pulke, priklausė XIII šaulių būriui.

Šiais metais dar savo planuose turėjo pastatyti akmens paminklą tėvams, kurių palaikai pernai liepos mėnesį buvo parvežti iš Sibiro, bet, deja jau nesuspėjo. Rugpjūčio mėn. brolio iš JAV aplankytas, po dviejų su puse mėnesio pasimirė.

B.

Pranešama draugams ir pažįstamiems, kad

A. A.
EMILIJA ŠIDIŠKYTĖ-VIDIENĖ

mirė vasario 9 Kennebunkporte, Maine. Palaidota vasario 12 Banger, Maine.

Nuliūdime likę sūnūs Algis ir Saulius prašo Velionę prisiminti savo maldose.

A. A.
Inž. ALGIRDUI MOŠINSKIUI

Brazilijoje mirus, žmonai Halinai, dukroms Liudai ir Janinai, sūnums Antanui ir Jurgiui su šeimomis gilią užuojautą reiškiu ir kartu liūdžiu.

Kazimieras Skobeika

WATERBURY, CONN.

Vasario 16-osios minėjimas

Vasario 17, sekmadienį, 11 val. ryto mišios už kenčiančią Lietuvą Šv. Juozapo bažnyčioje.

Iškilmingas minėjimas tęsiamas 3 val. popiet Šv. Juozapo mokyklos salėje, 29 John St., Waterbury.

Pagrindinę kalbą pasakys Rasa Razgaitienė iš New Yorko, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos specialių projektų vedėja.

Minėjime pakviesti dalyvauti sen. Joseph Lieberman, kongresm. Gary Franks, burmistras Joseph Santopietro ir kiti garbės svečiai.

Po minėjimo kavutė.

Tautos gyvybės išlaikymui ir Lietuvos laisvei siekti aukojama Lietuvių Bendruomenei, Amerikos Lietuvių Tarybai, Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui-Tautos Fondui.

Vėliavos pakėlimas prie miesto rotušės įvyks vasario 16, šeštadienį, 9 val. ryto. Šios šventės garbės burmistru bus pristatyta Elaine Waitkutė-Longino. Po to rotušėje priėmimas visiems dalyvaujantiems.

Visus gausiai atsilankyti kviečia Waterburio LB apylinkės valdyba.

SCHUYLER SAVINGS BANK S.L.A.

SCHUYLER SAVINGS BANK AWARDED TOP

5 STAR RATING !

This prestigious award identifies this institution as one of the safest, most creditworthy savings associations in the United States.

A five-star rating, for the safest savings associations in the country, indicates that the institution's adjusted tangible capital exceeds 6.0% of tangible assets, its core capital ratio exceeds 6.0%, its risk-based capital ratio exceeds 8.0%, that there are no excessive delinquencies or repossessed assets and that the institution was profitable or suffered an insignificant loss for the quarter ended June 30, 1990. Out of 2,717 savings associations reporting for the period ending June 30, 1990, 942, 35%, received five-star rating.

SCHUYLER HAS OVER $1,000,000 IN MORTGAGE MONEY AVAILABLE PER MONTH
CURRENT MORTGAGE RATES

30 YEAR MORTGAGE	10% NO POINTS
15 YEAR MORTGAGE	9-3/4% NO POINTS
10/30 BALLOON	9-3/4% NO POINTS
5/30 RENEWABLE	9½% NO POINTS
3/30 RENEWABLE	9¼% NO POINTS
1/30 RENEWABLE	8-3/4% NO POINTS

SCHUYLER SAVINGS BAND, S.L.A.
STATEMENT OF CONDITION

ASSETS	*1989*	*1990*
Cash and due from banks	$ 579,343	$ 795,206
Federal Home Loan Bank Stock	601,800	641,300
Mortgage Loans-Conventional	59,912,794	66,732,998
Mortgage Loans-Construction	80,000	- 0 -
Mortgage Loans - FHA/VA	58,883	56,632
Federal National Mortgage Association	367,544	743,748
Government National Mortgage Association	1,981,925	2,210,666
Federal Home Loan Mortgage Corporation	2,037,471	1,549,300
Other Loans	2,340,835	2,255,518
Home Office Building-Net	334,590	327,329
Furniture and Fixtures - Net	168,523	152,048
Other Investment and Equity Securities	6,201,436	4,585,485
Other Assets	509,378	400,827
TOTAL ASSETS	$ 75,174,522	$ 80,451,057
CAPITAL — LIABILITIES — RESERVES		
Member Savings	$ 68,976,165	$ 73,505,488
Other Liabilities	720,116	1,076,828
Reserves and Surplus	5,478,241	5,868,741
TOTAL	$ 75,174,522	$ 80,451,057

DIRECTORS
Dr. Jack J. Stukas, *Chairman*
Edmund Bennett, *Chairman Emeritus*
John D. Nakrosis
George J. Katilius
John J. Salvest
Paul F. Gelenitis
Eleanor F. Rokas

COUNSEL
John J. Salvest
Paul F. Gelenitis

MANAGEMENT
Eleanor Gelenitis
Chief Executive Officer
Ibrahim Fayed
Comptroller

FDIC INSURED

24 DAVIS AVE., KEARNY 991-0001

DARBININKAS

NEW YORKE

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Administr. .....(718) 827-1351
Redakcija.....(718) 827-1352

Spaustuvė.....(718) 827-1350
Vienuolynas ...(718) 235-5962
Vyskupas ... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ....(718) 235-8386

ALFONSE D'AMATO, JAV SENATORIUS IŠ NEW YORKO, šią savaitę lanko Sovietų Sąjungą, Lietuvą, Latviją ir Estiją. Į New Yorką jis grįžta vasario 16, šį šeštadienį. Senatorius asmeniškai dalyvaus vasario 17, šį sekmadienį, Kultūros Židinyje, kai ten bus minima Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo sukaktis. Visi prašomi į minėjimą atvykti punktualiai, nes senatorius atvyks tuoj po 3 val. popiet.

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: vasario 17, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas 3 val. popiet.

Kontainerį, kurį suorganizavo LB New Yorko apygardos valdyba, į Lietuvą išvežė vasario 5, antradienį. Jis skirtas Kultūros ir Švietimo ministerijai. Sukraunant dėžes į kontainerį, padaryta keleta nuotraukų, kurių dalį spausdinsime *Darbininke*.

Tradicinė Kaziuko mugė, rengiama skautų, bus kovo 3 Kultūros Židinyje. Kaip įprasta, mugė bus visose Kultūros Židinio salėse ir patalpose. 12 val. — pamaldos jaunimui. Po pamaldų — mugės atidarymas.

Asta Krikščiūnaitė, Klaipėdos muzikinio teatro solistė, vasario 4 atskrido iš Lietuvos ir svečiuojasi pas Nijolę ir Jurgį Valaičius. Ji dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje. Viešnia yra jauna solistė, laimėjusi pirmą vietą tarprespublikinėse dainavimo varžybose. Daug koncertavusi Lietuvoje ir užsienyje. Lietuvos konservatoriją baigė 1989 metais. Dainavimo klasę baigė pas Aldoną Vilčinskaitę-Kisielienę, kuri taip pat yra koncertavusi mūsų Kultūros Židinyje.

Elena ir Juozas Andriušiai praeitą savaitę automobiliu išvyko į Kaliforniją, kur aplankys savo bičiulius. Grįžta kovo mėnesio gale.

Rasa Razgaitienė vasario 10 kalbėjo Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Baltimorėje. Minėjimas buvo įspūdingas, sutraukęs daug publikos ir amerikiečių svečių.

New Yorko Jaunimo Sąjungos informacinio "hotline" telefono numeris yra 718 827 - 5004. Paskambinus bus nurodomos gairės veiklai, teikiant pagalbą Lietuvai (demonstracijos, politinės akcijos ir t.t.).

Washingtono Lietuvių Jaunimo Sąjunga kartu su JAV LJS ruošia 5-ąjį politinį seminarą balandžio 12, 13, 14 dienomis Washingtone. Visi susidomėję lietuviai, ypatingai Jaunimo Kongreso atstovai, kviečiami dalyvauti.

Vincas Skladaitis iš Waterbury, CT, atsiuntė 50 dol. prenumeratai atnaujinti ir paskyrė auką *Darbininkui* paremti. Dėkojame.

Vyras ir moteris, atvykę iš Lietuvos, ieško bet kokio darbo. Vyras yra inžinierius. Skambinti bet kokiu laiku: 847-1505.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, R. P.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Žuvusieji dėl Lietuvos laisvės sausio 13 prie televizijos bokšto Vilniuje bus prisiminti ir pagerbti Lietuvos nepriklausomybės šventėje vasario 17 Kultūros Židinyje. Jų pagerbimas bus pačioje pradžioje. Dalyvauja aktorius Arūnas Čiuberkis, Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muzikės Gintarės Bukauskienės. Taip pat dalyvauja ir vysk. Paulius Baltakis, OFM.

N.Y. miesto burmistras vasario 15 priims lietuvių delegaciją ir įteiks proklamaciją Lietuvos nepriklausomybės šventės reikalu. Lietuvos Vyčiai organizuojasi nuvykti dideliu būriu.

Vytautas Grybauskas, pasižymėjęs sportininkas iš Chicagos, sporto reikalais buvo nuvykęs į Lietuvą. Šiais metais Lietuvoje rengiamos IV-tosios lietuvių pasaulinės olimpinės žaidynės. Grybauskas yra vienas iš rengėjų. Tais reikalais apvažinėjo keletą miestų, posėdžiavo su komitetais. Grįždamas buvo sustojęs New Yorke pas sūnų. Čia jį pasigavo Romas Kezys ir padarė įdomų pasikalbėjimą, kurį vasario 10 perdavė per radiją *Laisvės Žiburio* programoje. Olimpinės žaidynės bus! Iš Amerikos vyksta net 450 sportininkų, iš Australijos — 80.

Jonas Mekas, poetas, filminkas, vasario 19 dalyvauja poezijos vakare, kuris rengiamas Jungtinėse Tautose.

Lietuvos Vyčių 41 kuopa, veikianti prie Apreiškimo parapijos bažnyčios, kovo 3 paminės šv. Kazimiero šventę ir kovo 11 Lietuvos respublikos atkūrimo šventę. Kuopai pirmininkauja Bill Kumeta.

Regina Cirpulis iš Sugar Land, TX, atnaujino prenumeratą, pridėdama 40 dol. auką už kalendorių. Labai ačiū.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAI

New Yorke vasario 17 iškilmingos pamaldos 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Akademinė dalis 3 val. popiet Kultūros Židinyje. Kalbą pasakys Lietuvos garbės konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza, meninę programą atlieka solistės: Angelė Kiaušaitė ir Asta Krikščiūnaitė iš Klaipėdos muzikinio teatro, aktorė - režisierė Rasa Allen Kazlienė, aktorius Arūnas Čiuberkis ir pianistė Frances Kavaliauskaitė-Covalesky, kuri solistam akomponuos ir pati solo paskambins keletą dalykėlių. Minėjimą rengia: Amerikos Lietuvių Taryba New Yorke, Tautos Fondas ir LB New Yorko apygardos valdyba.

Elizabeth, N.J., minėjimą vasario 17 rengia LB apylinkės valdyba. 11 v. iškilmingos pamaldos Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, po pamaldų — parapijos salėje minėjimas. Kalbės Vaiva Vėbraitė-Gustienė iš New Haven, Conn. Bus spaudos paroda ir bus parodyta vaizdajuostė apie žiauriausius įvykius sausio 13 Lietuvoje.

Newark, N.J., taip pat vasario 17 d. bus iškilmingos pamaldos 11 val. Po jų Švč. Trejybės parapijos salėje minėjimas. Kalbės Vladas Audėnas, šoks tautinių šokių grupė "Liepsna". Rengia LB apylinkė ir Lietuvos Vyčių 29 kuopa.

Ryšium su Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimu 1918 vasario 16, New York Times radijo stotys WQXR 1560 AM ir 96.3 FM jau 17 metų skiria valandą, o kartais ir daugiau, lietuvių kompozitorių muzikai. Visada primenama klausytojams Lietuvos laisvės reikalas. Daug lietuviškos klasinės muzikos yra perduota su atitinkamais komentarais taip pat ir kitomis progomis. Iki šiol programos buvo girdimos dienos metu. Šiemet lietuviška muzika bus girdima vasario 16, šeštadienį, vakare tarp 10 ir 12 val. programos "In the Listening Room" ribose. Programai vadovauja stoties egzekutyvinis direktorius Robert Sherman. Jam nuo pat pradžios talkina dr. Jonas Lenktaitis.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos, Maspeth, NY, pirmu vicepirmininku buvo išrinktas Igni Walles. Bruno Rutkūnas — kuopos pirmininkas. Naujų valdybos narių priesaika bus duodama vasario 17, sekmadienį, kai V. Atsimainymo parapijos bažnyčioje bus aukojamos specialios mišios už Lietuvą, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakties proga.

Klaipėdos krašto minėjimo, įvykusio sausio 20 Kultūros Židinyje, rengėjai ir programos atlikėjai. Iš k.: J. Simutienė, V. Urbonienė, gen. konsulas A. Simutis, prof. dr. Br. Nemickas, V. Jankauskienė. Stovi: NY šaulių kuopos pirm. K. Miklas, M. Klivečkienė, A. Jankauskas, P. Jurkus, O.Miklienė, V. Alksninis, O. Tarvydienė, V. Butkys, I. Jankutė, Z. Dičpinigaitis, R. Brakas. Nuotr. S. Narkėliūnaitės

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Parodykime, kad nesame abejingi paskutinių laikų įvykiams Lietuvoje. Dalyvaukime visi šių metų Vasario 16 minėjime vasario 17 dieną.

Iškilmingos pamaldos 11 val. iš ryto, Apreiškimo parapijos bažnyčioje, koncelebruojant vyskupui Pauliui Baltakiui, OFM.

3 val. popiet Kultūros Židinyje pagerbsime tautiečius, paaukojusius savo brangiausią turtą — gyvybę pasipriešinime okupantui.

Padėkosime laikraščio *The New York Times* žmonėms už jų neįkainuojamą paramą mūsų tautai savo svariu ir teisingu žodžiu.

Padėkosime senatoriui Alfonse D'Amato už jo pastangas mūsų byloje.

Kalbos bus neilgos, programa iškili. Solistė iš Lietuvos jau atvykusi.

Visus kviečia

Jungtinis Komitetas Vasario 16 Minėjimui New Yorke rengti

VASARIO 16-OJI ELIZABETHE

Lietuvių Bendruomenės ruošiamas Vasario 16-tosios minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 17 dieną, Šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos salėje Elizabethe. Minėjimas prasidės vienuoliktą valandą mišiomis už kenčiančią Lietuvą ir okupanto teroro aukas Vilniuje.

Tuojau po pamaldų, 12 valandą, prasidės minėjimas. Valdybai pasisekė gauti energingą jaunesnės kartos visuomenininkę Vaivą Vebraitę-Gustienę iš New Haven, Conn., kuri pasidalins su mumis mintimis apie Lietuvos padėtį. Ji tris kartus yra buvusi Lietuvių Bendruomenės Tarybos vicepirmininkė ir yra atlikusi eilę įvairių visuomeninių darbų. Dirba Lietuvių Bendruomenėje, VLIKo taryboje, Lietuvių moterų taryboje. Taipgi yra lietuviškos šeštadieninės mokyklos vedėja, o pastaruoju metu organizuoja Amerikos mokytojų talką Lietuvos mokyklom.

Salėje bus Arūno Bitėno ir Juliaus Veblaičio paruošta apie Lietuvos įvykius amerikiečių spaudos paroda. Be to, bus rodoma neseniai iš Lietuvos gauta vaizdajuostė apie Kruvinojo Sekmadienio sovietų smogikų siautėjimą ir beginklių žmonių žudynes Vilniuje.

Po minėjimo visi dalyviai bus vaišinami kavute ir užkandžiais apatinėje salėje. Rengėjai prašo visus apylinkių lietuvius dalyvauti šiame nepriklausomybės minėjime ir talkinti Lietuvai jos tragiškoje padėtyje. Žinokime, kad vienybėje yra galybė.

j.p.v.

Iš Metropolitan operos rūmų vasario 16, šį šeštadienį, 1:30 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Ludwig von Beethoven opera *Fidelio*. Pagrindiniai solistai: Elizabeth Connell, Helen Donath, Donald Kaasch. Diriguoja Christof Perick. Ateinantį šeštadienį vasario 23 bus transliuojama G. Puccini opera *La Boheme*.

17-toji dailės paroda, rengta vasario 9-10 Kultūros Židinyje, buvo išskirtinė, nes buvo skoningai ir gražiai sutvarkyta. Iškilmingas atidarymas buvo šeštadienio vakare. Apie parodą kalbėjo Paulius Jurkus. Visą atidarymą pravedė Vytautas Alksninis, LB NY apygardos pirmininkas, nes ši apygarda ir yra šių parodų rengėja. Platesnis aprašymas su nuotraukomis bus spausdinamas vėliau.

Jauna dailininkė, atvykusi iš Lietuvos, ieško darbo. Gali daryti vaikų ir suaugusių portretus už prieinamą kainą. Skambinti bet kokiu laiku 718 343 - 4188.

Jaunas vyras iš Lietuvos gali dirbti prie namų remonto, elektros ir kitų darbų. Turi praktikos dirbti vietinėmis sąlygomis. Skambinti tel. 718 463 - 7225.

SIUNTA Į LIETUVĄ. Viską siunčiame neribotais kiekiais **be muito. Vaistai** — receptiniai ir nereceptiniai. **Rūkytos mėsos** — aukštos kokybės, pristatomos į namus — 84 dol. **Pervedame pinigus tik doleriais.** Savo daiktus galite mums prisiųsti paštu arba UPS. TRANSPAK, 2638 West 69th St., Chicago, IL 60629, Tel. 312 436 - 7772.

CARGO Į LIETUVĄ! G. T. INTERNATIONAL praneša, kad nuo gruodžio 24 d. dėl sunkios ekonominės padėties, labdaros vardan visus drabužius ir maistą galima VISIEMS siųsti CARGO į Lietuvą BE MUITŲ! Siunčiame oro linija. Minimumas 110 sv. (50 kg). Kaina $1.45 sv. ($3.19 kg). Kreiptis į G. T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430 - 7334.

Skaitytojai prašomi užsimokėti už *Darbininko* prenumeratą. Jei pašto tarnautojas, netrukus tikrindamas kartoteką, rastų neapsimokėjusį asmenį, laikraščio siuntimas jam bus sustabdytas.

Vaiva Vėbraitė-Gustienė su dukra Liepa.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Vasario 17, sekmadienį

11 val. — iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne. Mišias koncelebruoja ir pamokslą sako vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM

3 val. popiet, akademinė ir meninė programa Kultūros Židinyje, Brooklyne
Invokaciją sukalbės vysk. PAULIUS BALTAKIS, OFM
Pagrindinę kalbą pasakys Lietuvos garbės konsulas Chicagoje VACLOVAS KLEIZA
Bus pagerbtas N.Y. senatorius ALFONSE D'AMATO, uolus Lietuvos nepriklausomybės propaguotojas

MENINĖJE PROGRAMOS DALYJE: solistė ANGELĖ KIAUŠAITĖ, solistė ASTA KRIKŠČIŪNAITĖ iš Klaipėdos muzikinio teatro, pianistė FRANCES KOVALESKY-KAVALIAUSKAITĖ, režisorė-aktorė RASA ALLAN KAZLIENĖ, aktorius ARŪNAS J. ČIUBERKIS.

Įėjimo auka — 5 dol.

Bus priimamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams. Aukos skiriamos aukotojo nurodytai organizacijai.

Kultūros Židinyje bus galima papietauti nuo 12 iki 3 val. popiet. Pietus gamina Daiva Jūrytė — Baltijos restoranas.

Visus kviečia rengėjai:

TAUTOS FONDAS
LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS N.Y. APYGARDOS VALDYBA
AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS NEW YORKO SKYRIUS